

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

วารสารฟ้าเหนือ

Fa Nuea Journal

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2558

Vol. 7 No. 2 July - December 2015

ISSN : 1906 - 5329 (Print)

ISSN : xxxx - xxxx (Online)

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
FACULTY OF HUMANITIES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2558

Fa Nuea
Journal

FACULTY OF HUMANITIES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

ISSN : 1906 - 5329 (Print) ISSN : xxxx - xxxx (Online)

Faculty of Humanities Chiang Rai Rajabhat University

เจ้าของ	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 หมู่ 9 ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย 57100 โทรศัพท์ 0-5377-6013 โทรสาร 0-5377-6025 E-mail : fanuea.crru@gmail.com	
วัตถุประสงค์	เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณคดีและวรรณกรรม ศิลปะ ดนตรี และการแสดง และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคมและชาติพันธุ์ศึกษา	
กำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ	ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม	
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพล อารินิจ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อาจารย์ ดร.อนันต์ แก้วตาดีบ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	
บรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง	
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	อาจารย์ ดร.สหทัยา สิทธิวิเศษ	
กองบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรัณศุภมาส เอ่งฉ้วน รองศาสตราจารย์ ดร.สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ อาจารย์ ดร.ณัฐพล สันธิ อาจารย์สมประสงค์ แสงอินทร์ อาจารย์พรหมมินทร์ ช่งสิริศักดิ์ อาจารย์จรงค์ษ์ มณีวรรณ	ประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ

	อาจารย์กรชนก นันทกนก	กรรมการ
	อาจารย์พรเทพ สุวรรณศักดิ์	กรรมการ
	อาจารย์วรพล ฐปมงคล	กรรมการ
	อาจารย์วีรชัย พันธุ์สีบ	กรรมการ
	อาจารย์อรรถชัย ชันโท	กรรมการและเลขานุการ
ฝ่ายจัดการ	นายเฉลิมพล ใจชุ่มเต็ม	ประธานกรรมการ
	นายเอกสิทธิ์ สะอิ่งแก้ว	กรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์
	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ
	ศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวพันธ์
	ศาสตราจารย์ ดร.Li Yinsheng
	ศาสตราจารย์ ดร.Chen Ronglin
	รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง
	รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธ์
	รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี สรณสถาพร
	รองศาสตราจารย์ ดร.สีห์กุล กรรต์นเสถียร
	รองศาสตราจารย์ ดร.วิภาวรรณ อยู่เย็น
	รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ทินรัตน์
	รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนือง สุทัศน์ ณ อยุธยา
	รองศาสตราจารย์ศรีวิไล พลมณี
	รองศาสตราจารย์อรรพัช บวรรักษา
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช
	อาจารย์ ดร.ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล
	รองศาสตราจารย์ ดร.สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรัณศุภมาส เอ่งฉ้วน

ออกแบบและพิมพ์ที่ ร้านสินอักษรการพิมพ์ 888
188 หมู่ 3 ต.ท่าสาย อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 โทรศัพท์ 08-9435-0866

-
- บทความทุกเรื่องในวารสารได้รับการประเมินและตรวจคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
 - ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
 - สามารถดาวน์โหลดเงื่อนไขการส่งและรูปแบบบทความ ได้ที่ <http://research.crru.ac.th/fanuea/>

สารบัญ

สภาพภาษาที่ใกล้จะสูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน ดร.สัททยา สิทธิวิเศษ และคณะ The Circumstances of Endangered Languages and Culture of the Ethnic Groups in Nan Province <i>Dr. Sahattaya Sittivised and Others</i>	1
พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมในการเขียนสะกดคำของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ เบญจาทิกุล Liberal Arts Students' Behaviors in Using Dictionary for Words Spelling at University of Phayao <i>Asst. Prof. Dr. Charuwan Benjathikul</i>	11
การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เบญจมาภรณ์ สุริยวงค์ และคณะ The Creation and Efficiency Validation of Diphthong Reading Skill Exercises for Students Grade 4 of Chiang Rai Municipality School 7 <i>Benjamaporn Suriyawong and Others</i>	27
比较神话学及结构主义视域下不同版本《小红帽》的分析 Perspective of Comparative analysis on Little Red Riding Hood from the mythology and structuralism 高欢欢唐亚明	43
浅谈对外汉语教材的趣味性 Brife Talk about Interests of Textbooks on Teaching Chinese as a for eign Language 作者:方英美	53
关于对泰汉语教学的几点建议及对外文化输出辅导的几条原则— 台泰国中小學生汉语演讲比赛和中华文化才艺大赛观后的思考 The principles about several suggestions and foreign cultural output guidance for teaching Chinese in Thailand ——Thinking of a Chinese speech contest and the Chinese culture from the primary and middle school students in Thailand [覃冕]	59

บทบรรณาธิการ

วารสารฟ้าเหนือฉบับ 2/2558 นี้เริ่มต้นด้วยบทความเด่น กระตุ้นเตือนสภาวะวิกฤตการสูญหายของภาษาซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญที่นักภาษาศรเอาใจใส่ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นแนวทางการจัดการกับปัญหา คือบทความเรื่อง **สภาพภาษาที่ใกล้จะสูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน** โดย **ดร.สัททยา สิทธิวิเศษ และคณะ**

บทความส่วนต่อมา ผู้อ่านสามารถประยุกต์ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนการสอน ได้แก่บทความเรื่อง **พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา** และบทความเรื่อง **การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย**

สำหรับบทความสะท้อนองค์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมต่างชาติในฉบับนี้ กองบรรณาธิการคัดเลือกบทความที่สะท้อนองค์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน 3 บทความในบริบทที่แตกต่างกัน ได้แก่การวิเคราะห์วรรณกรรมและการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ

ขอขอบพระคุณนักวิชาการเจ้าของผลงานบทความทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่านจะได้ประโยชน์จากบทความวิชาการและบทความวิจัยทั้ง 6 เรื่องที่กองบรรณาธิการตั้งใจรวบรวมไว้ในวารสารวิชาการฟ้าเหนือฉบับนี้

(ผศ.ดร.ศรชัย มุ่งไธสง)

บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ

สภาพภาษาที่ใกล้จะสูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน

ดร.สัททยา สิทธิวิเศษ และคณะ¹

The Circumstances of Endangered Languages and Culture of the Ethnic Groups in Nan Province

Dr. Sahattaya Sittivised and Others

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องสภาพภาษาที่กำลังจะสูญหายในจังหวัดน่านมีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจสภาพการใช้ภาษาที่ใกล้จะสูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ภาษาแม่อยู่ในสภาวะวิกฤตในจังหวัดน่าน และ เพื่อประเมินสภาวะความคงอยู่ของภาษาที่ใกล้จะสูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน โดยงานวิจัยมุ่งศึกษา 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ชาติพันธุ์มลาบรี ขมุ และม้ง ผลการสำรวจพบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ทุกกลุ่มอายุยังคงใช้ภาษาแม่ของตนเองในการพูดสื่อสาร สภาพการใช้ภาษาในครอบครัวทุกกลุ่มชาติพันธุ์ยังคงใช้ภาษาแม่เป็นส่วนใหญ่ สภาพการใช้ภาษาในโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยกลางในการสื่อสาร ด้านเจตคติต่อภาษาแม่ทั้งสามกลุ่มชาติพันธุ์ให้ความสำคัญกับภาษาแม่ลดน้อยลง ผลการประเมินความสำคัญและสภาวะการสูญหายทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดน่าน พบว่าภาษามลาบรี ภาษาขมุ และภาษาม้งในจังหวัดน่านอยู่ในสภาวะวิกฤตโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาขมุ รองลงมาคือ ภาษามลาบรี และภาษาม้ง

คำสำคัญ: ภาษาที่ใกล้สูญหาย, กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน, ภาษาและวัฒนธรรม

¹ ดร.สัททยา สิทธิวิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง อาจารย์วรรณวิรัตน์ ดุงคะเวทย์ และอาจารย์ตุนพงศ์ ชีวินวิไลพร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Abstract

The purposes of this study were: 1) To investigate the circumstances of endangered language of the ethnic groups in Nan Province. 2) To evaluate the vitality of endangered languages of the ethnic groups in Nan Province. The participants were the ethnic groups including fifty Mlabri from Huay Yuak Village, Maekhanueng Sub-district, Wiengsa District; forty Khmu from Nammong Village, Phato Sub-district, Thawangpha District; and ninety Hmong from Nampern Village, Paklang Sub-district, Pua District. The languages of the three ethnic groups were considered endangered. The results showed that majority of the informants of all age groups usually used their native tongues to communicate in the community domain. Evaluation of language circumstances, the results showed that three languages were in critical stage towards extinction, in sequential order, that is, Khmu, Malbri, and Hmong.

Keywords: Endangered Languages, Ethnic Groups, Languages and Culture

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดน่านเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน ใกล้เคียงกับสุโขทัย เชียงใหม่ พะเยาและเมืองอื่น ๆ ในอาณาจักรล้านนา และเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งมีทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นพวกที่อยู่ตามชายขอบ และกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกดันเข้ามาเป็นสังคมชานา ชีระพันธ์ เหลืองทองคำและคณะฯ (2548) ได้ศึกษาความหลากหลายทางภาษาในจังหวัดน่านพบว่าจังหวัดน่านประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ มากถึง 13 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ (1) กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไท มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 80.24 ของประชากรทั้งหมดในจังหวัดน่าน กลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มที่พูดภาษาตระกูลไทในจังหวัดน่าน มี 6 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ คนเมือง ลื้อ ลาว พวน เหาะ และจีน (เขิน) (2) กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมร มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 2 ในจังหวัดน่าน คือ มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ร้อยละ 8.88 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดน่าน กลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มที่พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมรในจังหวัดน่าน มี 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ลัวะ หรือถิน (มัล-โปร) ขมุ และมลาบรี (ตองเหลือง) (3) กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลม้ง-เมี่ยน หรือแม้ว-เย้า มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 7 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดน่าน กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลม้ง-เมี่ยน ในจังหวัดน่าน มี 2 กลุ่มชาติพันธุ์ได้แก่ ม้ง (แม้ว) และเมี่ยน (เย้า) (4) กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลจีน-ทิเบต มีจำนวนประชากรมากเป็นลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 0.55 ของประชากรทั้งหมดในจังหวัดน่าน กลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มที่พูดภาษาตระกูลจีน-ทิเบต

ในจังหวัดน่านมี 2 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ จีนแคะ และ อิมปี (ก้อ) ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่านทั้ง 13 กลุ่มชาติพันธุ์นี้มีบางกลุ่ม สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2553) ได้จัดให้อยู่ในกลุ่มภาษากำลังวิกฤตใกล้สูญหาย เช่น ภาษามลาบรี ภาษามอญ และภาษาม้ง เป็นต้น

UNESCO (2003) ได้เสนอแนะแนวทางการประเมินสภาวะความคงอยู่ของภาษา ว่า ภาษาของกลุ่มชุมชนชาติพันธุ์ยังคงอยู่ หรือ กำลังจะสูญหาย หรือสูญหายไปแล้วบ้าง แนวทางการประเมินมีอยู่ด้วยกัน 9 ลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การถ่ายทอดทางภาษาไปยังชนรุ่นหลัง 2) จำนวนของผู้ใช้หรือผู้พูดภาษา 3) สัดส่วนของผู้ใช้ภาษาหรือผู้พูดภาษาต่อจำนวนประชากรของชุมชน 4) แนวโน้มของการสูญหายทางภาษาที่สำคัญ 5) การตอบสนองต่อภาษาสำคัญใหม่ ๆ และสื่อใหม่ ๆ 6) ความสำคัญในการเป็นสื่อในการศึกษาด้านภาษาและการเรียนการสอน 7) เจตคติและนโยบาย ด้านภาษาในระดับสถาบันและรัฐบาล รวมไปถึงสถานภาพทางการและการใช้ 8) เจตคติของสมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีต่อภาษาของตนเอง และ 9) จำนวนและคุณภาพของการบันทึกทางภาษา ทั้ง 9 ลักษณะดังกล่าวนี้จะเป็นตัวชี้วัดว่าภาษาอยู่ในสถานภาพอะไร และเมื่อได้รับทราบสภาวะทางภาษากลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้แล้ว การดำเนินกิจกรรมขั้นต่อไปไม่ว่าจะเป็นการหาแนวทางในการอนุรักษ์ หรือ ฟื้นฟูภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การศึกษาเรื่องสภาวะภาษาที่กำลังจะสูญหายในจังหวัดน่านมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ

สภาพการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ภาษาแม่อยู่ในสภาวะวิกฤต และเพื่อประเมินความสำคัญและสภาวะการสูญหายทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบสภาพการใช้ภาษาที่ใกล้จะสูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน
2. เพื่อประเมินความสำคัญและสภาวะการสูญหายทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร
ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ที่ภาษาแม่อยู่ในสภาวะใกล้จะสูญหายที่อาศัยอยู่ในจังหวัดน่านซึ่ง ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์มลาบรี กลุ่มชาติพันธุ์ขมุ และกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
 - 2.1 กลุ่มผู้รู้ และผู้นำหมู่บ้านซึ่งจะเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านประวัติหมู่บ้าน และสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาสภาพการใช้ภาษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษามลาบรี ได้แก่ ชาวมลาบรีที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านห้วยหยวก ตำบลแม่ชะเนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษาขมุ ได้แก่ ชาวขมุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้ำโมง ตำบลผาตอ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน จำนวน 40 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษาม้ง ได้แก่ ชาวม้งที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้ำเป็น ตำบลปากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน 90 คน ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงสามอายุคน ได้แก่ (1) ช่วงอายุ 6-15 ปี (2) ช่วงอายุ 16-40 ปี (3) ช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษา

ในการคัดเลือกพื้นที่ที่ศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพื้นที่ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยแบบรวมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่บ้าน และเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ภาษาอยู่ในสภาวะวิกฤติ โดยพื้นที่ที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 พื้นที่ ได้แก่

1. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาสภาพการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มลาบรี คณะวิจัยได้เลือกหมู่บ้านห้วยหยวก ตำบลแม่ชะเนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านเป็นพื้นที่ที่ศึกษา
2. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาสภาพการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุ คณะวิจัยได้เลือกหมู่บ้านน้ำโมง ตำบลผาตอ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่านเป็นพื้นที่ที่ศึกษา
3. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาสภาพการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง คณะวิจัยได้เลือกหมู่บ้านน้ำเป็น ตำบลปากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่านเป็นพื้นที่ที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะวิจัยได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา สภาพทั่วไปของชุมชน ชาติพันธุ์ และสภาพการใช้ภาษา
2. แบบสอบถามสภาพการใช้ภาษา โดยเนื้อหาแบ่งเป็น สภาพการใช้ภาษาในครอบครัว การใช้ภาษาในโรงเรียน และ การใช้ภาษาในชุมชน ตลอดจนสอบถามเจตคติของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีต่อการใช้ภาษาแม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ข้อมูลประวัติความเป็นมา ลักษณะวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับจากการเสวนากลุ่ม การสังเกต และการสัมภาษณ์ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาจำแนก ตีความ เรียบเรียงอย่างเป็นระบบและนำเสนอเป็นข้อความเชิงพรรณนา
2. ข้อมูลสภาพการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์มลาบรี ขมุ และม้งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะใช้สถิติค่าเฉลี่ยร้อยละในการวิเคราะห์
3. ผลการประเมินสถานะการคงอยู่ของภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแบบ UNESCO (2003) ที่ได้เสนอแนะแนวทางการประเมินสถานะความคงอยู่ของภาษา ว่าภาษาของกลุ่ม

ชุมชนชาติพันธุ์ยังคงอยู่ หรือ กำลังจะสูญหาย หรือ สูญหายไปแล้วบ้าง แนวทางการประเมินมีอยู่ด้วยกัน 9 ลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การถ่ายทอดทางภาษาไปยังชนรุ่นหลัง 2) จำนวนของผู้ใช้หรือผู้พูดภาษา 3) สัดส่วนของผู้ใช้ภาษาหรือผู้พูดภาษาต่อจำนวนประชากรของชุมชน 4) แนวโน้มของการสูญหายทางภาษาที่สำคัญ 5) การตอบสนองต่อภาษาสำคัญใหม่ ๆ และสื่อใหม่ ๆ 6) ความสำคัญในการเป็นสื่อในการศึกษาด้านภาษาและการเรียนการสอน 7) เจตคติและนโยบาย ด้านภาษาในระดับสถาบัน และรัฐบาล รวมไปถึงสถานภาพทางการและการใช้ 8) เจตคติของสมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีต่อภาษาของตนเองและ 9) จำนวนและคุณภาพของการบันทึกทางภาษา โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพการใช้ภาษาและเจตคติที่มีต่อภาษามาตีความ และเรียบเรียง สรุปอย่างเป็นระบบและนำเสนอเป็นข้อความเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

1. สภาพการใช้ภาษาที่ใกล้จะสูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน

ในการสำรวจสภาพการใช้ภาษาที่ใกล้สูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน คณะวิจัยได้สำรวจตามกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์มลาบรี ขมุ และม้ง โดยประเด็นในการสำรวจแบ่งเป็นทักษะการใช้ภาษาแม่ (สำรวจเฉพาะภาษาพูด เพราะเนื่องจากภาษามลาบรี ขมุ และม้งยังไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง) สภาพการใช้ภาษาในครอบครัว สภาพการใช้ภาษาในโรงเรียน สภาพการใช้ภาษาในชุมชน และเจตคติที่มีต่อภาษาแม่ โดยผลการสำรวจดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ภาษาที่ใกล้สูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน

กลุ่มชาติพันธุ์	ทักษะการใช้ภาษาแม่	สภาพการใช้ภาษาในครอบครัว	สภาพการใช้ภาษาในโรงเรียน	สภาพการใช้ภาษาในชุมชน	เจตคติที่มีต่อภาษาแม่
มลาบรี					
6-15 ปี	คล่องแคล่ว (100%)	62% ใช้ภาษามลาบรี	82.35% ใช้ภาษาไทยกลาง	42.32% ใช้ภาษามลาบรี	ส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อภาษาแม่
16-40 ปี	คล่องแคล่ว (100%)	38% ใช้ภาษาไทยกลาง		54.91% ใช้ภาษาไทยกลาง	
41 ปีขึ้นไป	คล่องแคล่ว (100%)				
ขมุ					
6-15 ปี	คล่องแคล่ว (42.86%)	49.35% ใช้ภาษาขมุ	34.21% ใช้ภาษาไทยเหนือ	34.57% ใช้ภาษาขมุ	ส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับภาษาแม่
16-40 ปี	คล่องแคล่ว (41.17%)	32.70% ใช้ภาษาไทยเหนือ	36.31% ใช้ภาษาไทยกลาง	49.71% ใช้ภาษาไทยเหนือ	
41 ปีขึ้นไป	คล่องแคล่ว (87.50%)				
ม้ง					
6-15 ปี	คล่องแคล่ว (13.33%)	80.11% ใช้ภาษาม้ง	51.33% ใช้ภาษาม้ง	61.79% ใช้ภาษาม้ง	ส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับภาษาแม่
16-40 ปี	คล่องแคล่ว (56.67%)		40.71% ใช้ภาษาไทยกลาง	31.73% ใช้ภาษาไทยเหนือ	
41 ปีขึ้นไป	คล่องแคล่ว (96.67%)				

จากตารางที่ 1 สรุปผลการสำรวจสภาพการใช้ภาษาที่ใกล้สูญหายของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่านพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มชาติพันธุ์ยังคงใช้ภาษาแม่ของตนเองในการสื่อสารในทุกกลุ่มอายุ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป จะมีทักษะการพูดภาษาแม่ดีกว่าคนกลุ่มอื่น ๆ สำหรับการใช้ภาษาในครอบครัวทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ยังคงใช้ภาษาแม่เป็นส่วนใหญ่ แต่ระดับการใช้มีความแตกต่างกัน คือ ในกลุ่มชาติพันธุ์ขมุจะมีการ

ใช้ภาษาแม่ในการสนทนาในครอบครัวเพียง 49.35% ชาติพันธุ์มลาบรีจำนวน 62% และกลุ่มชาติพันธุ์ม้งจำนวน 80.11% สำหรับสภาพการใช้ภาษาในโรงเรียนทั้งสามชาติพันธุ์ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยกลางในการสื่อสาร และการใช้ภาษาในชุมชนจะใช้ทั้งภาษาแม่และภาษาที่สองในการสื่อสาร กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีการใช้ภาษาแม่ในการสื่อสารในชุมชนน้อยที่สุด คือ ชาติพันธุ์ขมุโดยใช้เพียง 34.57% รองลงมาคือ ชาติพันธุ์มลาบรี ใช้

ประมาณ 42.32% สำหรับชาติพันธุ์ม้งใช้ภาษาแม่มากที่สุด คือ ประมาณ 61.79% ส่วนเจตคติต่อภาษาแม่ทั้งสามกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับภาษาแม่ลดน้อยลง

2. ผลการประเมินความสำคัญสถานะการสูญหายทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน

ตราบไตที่ภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ยังมีความซับซ้อนและหลากหลายจึงจำเป็นต้องมีหลายปัจจัยที่นำมาใช้ในการประเมินความสำคัญของภาษา ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินความสำคัญและสถานะการสูญหายทางภาษาตามกรอบแนวทางของ UNESCO (2003: 7-17) ประกอบไปด้วย ปัจจัย 6 ประการเพื่อวัดความสำคัญของภาษาและระบุสถานะการสูญหายทางภาษา ปัจจัยอีก 2 ประการเพื่อวัดเจตคติที่มีต่อภาษา และปัจจัยอีก 1 ประการที่ใช้ประเมินความเร่งด่วนในการรักษาและการบันทึกไว้ซึ่งภาษา ทั้ง 9 ปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญในการแสดงลักษณะทางภาษาในสถานการณ์ของภาษาที่ใช้ในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ

ปัจจัยในการประเมินความสำคัญของภาษาประกอบไปด้วย

ปัจจัยที่ 1 : การถ่ายทอดทางภาษาไปยังชนรุ่นหลัง

ปัจจัยที่ 2 : จำนวนผู้พูดหรือผู้ใช้ภาษา

ปัจจัยที่ 3 : สัดส่วนของผู้พูดในหมู่ประชากรของชุมชน

ปัจจัยที่ 4 : แนวโน้มในการสูญหายของภาษาที่สำคัญ

ปัจจัยที่ 5 : การตอบสนองต่อปริบทและสื่อใหม่ ๆ ในสังคม

ปัจจัยที่ 6 : การเป็นสื่อสำหรับการศึกษาด้านภาษาและการเรียนการสอน

ปัจจัยที่ 7 : เจตคติและนโยบาย ด้านภาษาในระดับสถาบันและรัฐบาล รวมไปถึงสถานภาพ

ทางการและการใช้

ปัจจัยที่ 8 : เจตคติของสมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีต่อภาษาของตนเอง

ปัจจัยที่ 9 : จำนวนและคุณภาพของการบันทึกทางภาษา

จากเกณฑ์การประเมินความสำคัญและสถานะการสูญหายทางภาษาตามกรอบแนวทางของ UNESCO สามารถนำมาใช้ประเมินความสำคัญและสถานะการสูญหายทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางสรุปผลการประเมินความสำคัญและสภาวะการสูญหายทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน

ระดับความสำคัญและสภาวะการสูญหายทางภาษา ตามเกณฑ์ UNESCO	ภาษามลาบรี	ภาษาขมุ	ภาษาม้ง
1. การถ่ายทอดทางภาษาไปยังชนรุ่นหลัง	ระดับไม่ปลอดภัย (4)	ระดับไม่ปลอดภัย (4)	ระดับไม่ปลอดภัย (4)
2. จำนวนผู้พูดหรือผู้ใช้ภาษา	สูญหายในสภาวะ อันตราย (1)	สูญหายในสภาวะ อันตราย (1)	สูญหายอย่าง รุนแรง (2)
3. สัดส่วนของผู้พูดในหมู่ประชากรของชุมชน	สูญหายในสภาวะ อันตราย (1)	สูญหายในสภาวะ อันตราย (1)	ระดับสูญหายอย่าง ชัดเจน (3)
4. แนวโน้มในการสูญหายของภาษาที่สำคัญ	ระดับเสื่อมโทรม (3)	ระดับเสื่อมโทรม (3)	ระดับการใช้ที่เท่า เทียมกันในกลุ่ม ภาษาที่หลากหลาย ในสังคม (4)
5. การตอบสนองต่อปริบทและสื่อใหม่ๆ ในสังคม	ระดับไม่เข้มแข็ง (0)	ระดับไม่เข้มแข็ง (0)	ระดับไม่เข้มแข็ง (0)
6. การเป็นสื่อสำหรับการศึกษาด้านภาษาและการ เรียนการสอน	ระดับเสื่อมโทรม (0)	ระดับเสื่อมโทรม (0)	ระดับเสื่อมโทรม (0)
7. เจตคติและนโยบาย ด้านภาษาในระดับสถาบัน และรัฐบาล รวมไปถึงสถานภาพทางการและการใช้	ระดับการยอมรับ การกลมกลืน (3)	ระดับการยอมรับ การกลมกลืน (3)	ระดับการยอมรับ การกลมกลืน (3)
8. เจตคติของสมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีต่อภาษาของ ตนเอง	ระดับ 5	ระดับ 2	ระดับ 3
9. จำนวนและคุณภาพของการบันทึกทางภาษา	ระดับ 1 ไม่เพียงพอ	ระดับ 0 ไม่มีการบันทึก	ระดับ 0 ไม่มีการบันทึก

จากตารางที่ 2 ตารางสรุปผลการประเมินความสำคัญและสภาวะการสูญหายทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน พบว่าภาษามลาบรี ภาษาขมุ และภาษาม้งในจังหวัดน่านต่างตกอยู่ในสภาวะวิกฤตโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาขมุ รองลงมา คือภาษามลาบรี และภาษาม้ง จากตารางพบว่าสภาวะวิกฤตที่ทั้งสามภาษาประสบเหมือนกัน คือ ปัจจัยที่ 5 การตอบสนองต่อภาษาสำคัญใหม่ ๆ อยู่ในระดับไม่เข้มแข็ง (0) ทั้งสามภาษาและในปัจจัยที่ 6 การเป็นสื่อสำหรับการ

ศึกษาด้านภาษาและการเรียนการสอน อยู่ในระดับเสื่อมโทรม 0 คือไม่มีระบบการเขียนปรากฏในชุมชน นอกจากนี้ระดับจำนวนและคุณภาพของการบันทึกทางภาษาของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ขมุและชาติพันธุ์ม้งอยู่ระดับ 0 คือ ไม่มีการบันทึกหรือไม่มีเอกสารปรากฏ แต่ในภาษามลาบรีอยู่ในระดับ 1 คือ มีแต่ยังไม่เพียงพอ สำหรับสภาวะที่วิกฤตลำดับรองลงมา คือ จำนวนของผู้ใช้ หรือผู้พูดภาษานั้น ๆ ซึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์มลาบรี และชาติพันธุ์ขมุอยู่ในสภาวะสูญหายในสภาวะ

อันตราย ส่วนชาติพันธุ์ มั่งอยู่ในสภาวะสูญหาย
อย่างรุนแรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัย
ไปใช้

1.1 ผู้นำหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปเป็นข้อมูล
พื้นฐานเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์ภาษาและ
วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในจังหวัดน่าน

1.2 เป็นฐานข้อมูลด้านภาษาที่
กำลังจะสูญหายเพื่อเป็นแนวทางและเร่งฟื้นฟู
ภาษาต่อไป

1.3 เป็นแนวทางสำหรับการสร้าง
หลักสูตรภาษาท้องถิ่นให้กับชุมชนหรือหน่วยงาน
ผู้เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยสภาพภาษาที่กำลังจะสูญหาย
ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่านเป็นงานวิจัยพื้น
ฐานเพื่อสำรวจข้อมูลสภาพการใช้ เจตคติ และ
ประเมินความสำคัญและสภาวะการสูญหายทาง
ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน ซึ่งข้อมูลดัง
กล่าวสามารถนำไปต่อยอดเพื่อสร้างงานวิจัยได้อีก
หลายทาง เช่น การสร้างฐานข้อมูลด้านภาษาที่
กำลังจะสูญหาย การสร้างหลักสูตรภาษาท้องถิ่น
ให้กับชุมชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จรินทร์ นาคศิริ และ ดิเรก อยู่สบาย. (2527). *ผีตอเหลือง ชนกลุ่มน้อยในจังหวัดน่าน กรมป่าไม้ครบรอบ 88 ปี 18 กันยายน 2527*. กรุงเทพมหานคร.
- ไต้ซึ้งเซี้ยและคณะ. (2552). *ชาวอาข่าและสภาพการใช้ภาษาของอาข่าในตำบลลาววี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*. (สหทยา สิทธิวิเศษ, ผู้แปล) เชียงราย : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ. (1996). *การศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์มลาบรี*. เชียงใหม่: ประเทศไทย.
- ธีระพันธ์ เหลืองทองคำและคณะ. (2548). *โครงการวิจัยความหลากหลายทางภาษาในจังหวัดน่าน ความรู้พื้นฐานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา วันที่ 2 เมษายน 2548*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปัญญา ชัยศิลป์บุญ. (2551). *การเปลี่ยนแปลงทางภาษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2548). *ปรารภ...ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย. วารสารหน้าจั่วฉบับประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมไทย, ปีที่ 2 (ฉบับที่ 3), หน้า 4-7*.
- สมทรง บุรุษพัฒน์.(2543). *ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่น*. กรุงเทพฯ: บริษัทเอกพิมพ์ไทจำกัด.
- สร้อยดี อ่องสกุล. (2551). *ประวัติศาสตร์ล้านนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุงและเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2553). *ภาษาถิ่นที่สูญหาย ความตายของวัฒนธรรม*. การบรรยาย ณ ASTV ผู้จัดการรายวัน 19 มกราคม 2553.
- UNESCO Ad Hoc Expert Group on Endangered Languages. (2003). *Language Vitality and Endangerment*. Document submitted to the International Expert Meeting on UNESCO Programme Safeguarding of Endangered Languages, Paris, 10–12 March 2003.

**พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมในการเขียนสะกดคำของนิสิตคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยพะเยา**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ เบญจาทิกุล¹

**Liberal Arts Students' Behaviors in Using Dictionary for Words Spelling
at University of Phayao**

Asst. Prof. Dr. Charuwan Benjathikul

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจพฤติกรรม วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค และทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทยและสาขาวิชาภาษาไทยคู่ขนาน จำนวน 247 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า นิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา มีพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$) ปัญหาและอุปสรรค ในการใช้พจนานุกรมที่พบมากที่สุด คือ การขาดผู้แนะนำการใช้และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมมากที่สุด คือ ทัศนคติ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้พจนานุกรม การเขียนสะกดคำ นิสิตคณะศิลปศาสตร์

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Abstract

The objectives of the study were to survey, analyses problems and obstacles, and examined the effected factors toward liberal arts students' behaviors in using dictionary at University of Phayao. The 247 first year students majoring in Thai and Thai teaching were samples of the study. The tool employed in collecting data was a set of questionnaires. Statistics used in the analysis comprised percentage, mean, standard deviation and One Way Analysis of Variance (ANOVA) The research revealed that the liberal arts students' behaviors in using dictionary for words spelling were at average level ($\bar{X}=3.38$). The problem in using dictionary highest found was lacking of dictionary advisors. Attitude was found most in being effected factor toward liberal arts students' behaviors in using dictionary.

Keywords: Behavior in Using Dictionary, Words Spelling, Liberal Arts Students

บทนำ

การเขียนสะกดคำ หมายถึง การนำเอา พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาเรียง ลำดับเข้าเป็นคำในภาษาให้ตรงตามเสียงที่ออก ตรงตามความหมายที่ต้องการและถูกต้องตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน การเขียน สะกดคำถูกต้องมีประโยชน์มากในการสื่อสารด้วย การเขียนเพราะทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ทั้งนี้เนื่องจากภาษาไทยมีคำพ้องเสียงคือคำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่ เขียนสะกดคำต่างกันเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น กาญจน์ (ทอง) กาน (ตัดเพื่อให้แตกใหม่) กานต์ (เป็นที่รัก) กานท์ (บทกลอน) การ (งาน สิ่ง หรือ เรื่องที่ท่า) การณ์ (เหตุ ใค้มูล) กาล (เวลา คราว ครั้ง) กาท (ดำ รอยดำ หรือ แดงที่ผุดตามร่างกายคน เมื่อตายแล้ว) คำที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ทุกคำจะ ออกเสียงว่า “กาน” เหมือนกันหมดแต่ความหมาย แตกต่างกัน ดังนั้นในการเขียนจึงจำเป็นต้องเขียน ให้ถูกต้องตามความหมายของคำ

สภาพการเขียนภาษาไทยในปัจจุบันพบว่า นอกจากผู้ส่งสารจะไม่สามารถเขียนสื่อสารให้ผู้รับ สารอ่านได้เข้าใจแล้วในเรื่องของการเขียนสะกด คำง่าย ๆ เช่น การใช้ไม้มีว่น ไม้มีลาย หรือการใช้ ไม้เอก ไม้โท รวมถึงคำที่เขียนตามความคิดของตัวเองก็ใช้ไม่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น “แร้นแค้น” เขียนเป็น “แร้งแค้น” “คุกเข่า” เขียนเป็น “คลุกเข่า” รวมถึง คำที่เขียนโดยขาดความรู้ เช่น “ตะเกียงลาน” เขียนเป็น “ตะเกียงใบลาน” “น้ำอบไทย” เขียนเป็น “น้ำอบเขย” เป็นต้น (ประภัสสร เสวิกุล, 2555, หน้า 4) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้ศึกษา

ความสามารถทางการเขียนสะกดคำของผู้ส่งสาร ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา อาทิ การ ศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดการันต์ และศึกษามูลเหตุแห่งการเขียนสะกดการันต์ผิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด พระนคร โดยสุนันทา โสรัจจ์ (2511) การศึกษา ความสามารถทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ โดยยุพิน อินทะยะ (2525) และการศึกษาความ สามารถทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร โดยสุมาลี โกศลสมบัติ (2525) งานวิจัยทั้ง 3 เรื่อง ที่กล่าวมาได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ความสามารถทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยของ นักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คิดเป็นร้อยละ 56-58 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการเขียนสะกด คำเป็นปัญหาที่เรื้อรังของผู้เรียนที่ยังไม่ได้รับการ แก้ไขให้เบาบางลงหรือหมดสิ้นไป

สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดมีหลาย ประการ รัชณี ศรีไพรวรรณ (2539, หน้า 103-104) ได้สรุปไว้ว่า การเขียนสะกดการันต์ผิดมีสาเหตุมา จากคำในภาษาไทยมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ตัวสะกด การใช้แนวเทียบผิดหรือใช้คำผิดความหมาย เช่น คำพ้องเสียง รวมทั้งการออกเสียงคำผิดจน ติดปากแล้วนำมาเขียน สอดคล้องกับ วรธรณี โสมประยูร (2544, หน้า 157-159) ที่กล่าวว่า สาเหตุ ของการเขียนผิดคือการเห็นแบบอย่างของการ สะกดผิดอยู่เสมอ การไม่รู้ความหมายโดยเฉพาะ คำไทยที่มีคำพ้องเสียงทำให้เกิดความสับสน การฟัง

และการออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ไม่ถูกต้อง เป็นต้น ส่วนแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเขียนสะกดคำผิดสามารถทำได้หลายวิธี คือ การสอนเขียนตามคำบอก การสอนเขียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน การให้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมคำที่มักเขียนผิดและมีอิทธิพลหนึ่งที่มีผู้รู้หลายท่านเสนอแนะไว้ตรงกันคือการแก้ไขด้วยการฝึกให้ใช้พจนานุกรมบ่อย ๆ (ก๊อ สวัสดิทานิชย์, 2514 ประคอง นิมมานเหมินทร์, 2522 Adams, Lillian, and Dora, 197 อ้างอิงใน ศิวพร พิลาแดง, 2529, หน้า 4) เนื่องจากการใช้พจนานุกรมที่ถูกต้องเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จากประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยของผู้วิจัย พบว่านิสิตมีข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำซึ่งพบได้แม้ในคำที่ใช้เป็นประจำ เช่น คำว่า “โทรทัศน์” เขียนเป็น “โทรศัพย์” คำว่า “วิจารณ์” เขียนเป็น “วิจารณ์” คำว่า “เซ็นชื่อ” เขียนเป็น “เซ็นต์ชื่อ” เป็นต้น ข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำนี้ถือเป็นปัญหาเบื้องต้นที่จะนำไปสู่ปัญหาสำคัญในการสื่อสาร เพราะการเขียนผิดก็เปรียบเสมือนการพูดผิด ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไป ประสิทธิภาพของการเขียนก็จะลดลง ดังนั้นผู้ส่งสารจึงจำเป็นต้องเรียนรู้คำที่เป็นมาตรฐานการเขียนเบื้องต้นและฝึกเขียนให้ถูกต้องด้วยและสิ่งที่จะเป็นคู่มือในการฝึกการเขียนสะกดคำก็คือพจนานุกรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
3. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมุติฐานว่า พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ในการฝึกฝนการใช้พจนานุกรมและปัจจัยสนับสนุน

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้จะศึกษาพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาในการเขียนสะกดคำโดยมีตัวแปรที่จะศึกษา คือ

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ประสบการณ์ในการฝึกฝนการใช้พจนานุกรม หมายถึงจำนวนปีที่นิสิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับพจนานุกรมและการได้ใช้พจนานุกรม

1.2 แรงจูงใจ หมายถึง ภาวะต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้นิสิตแสดงพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมออกมา

1.3 ทักษะ ทักษะ หมายถึง การรับรู้ค่า หรือประโยชน์ของพจนานุกรมซึ่งทำให้นิสิตแสดง พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมออกมา

1.4 การมุ่งพัฒนาตนเอง หมายถึง ความ ตระหนักรู้ของนิสิตในการที่จะใช้ประโยชน์จาก พจนานุกรมเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ปริมาณ/ความถี่ในการใช้ หมายถึง จำนวนครั้งในการใช้พจนานุกรมต่อเดือน

2.2 ความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมและความรู้ในการเขียนสะกดคำ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อเสนอแนะ และแนวปฏิบัติแก่ครูอาจารย์และผู้เกี่ยวข้องใน การที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการใช้ พจนานุกรมในการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารและตัวผู้ส่งสารเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิต ชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและหลักสูตรการศึกษา บัณฑิตปริญญาตรีคู้ชานาน ณ มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 247 คน แยกเป็น เพศหญิง 197 คน คิดเป็นร้อยละ 79.76 เพศชาย 50 คน คิดเป็นร้อยละ 20.24

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูล สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย สาขาวิชาที่ศึกษา ทักษะที่มีต่อภาษาไทย และระดับชั้นที่เริ่มใช้ พจนานุกรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและพฤติกรรมการใช้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อใหญ่ แยกเป็น 28 ข้อย่อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการ ใช้พจนานุกรมเป็นแบบให้ตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการเขียนสะกด คำเป็นแบบให้เลือกตอบว่า ถูกต้อง หรือไม่ถูกต้อง จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก อาจารย์ผู้สอนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 ท่าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยสนับสนุนและพฤติกรรมการใช้พจนานุกรม ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. ข้อมูลตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรม และตอนที่ 4 การเขียนสะกดคำ ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

4. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้ F-Test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้พจนานุกรม (n=247)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับของความคิดเห็น
1	ความต้องการที่จะใช้พจนานุกรมของท่านอยู่ในระดับใด	3.82	.726	มาก
2	ปัจจุบันนี้ท่านใช้พจนานุกรมในระดับใด	2.89	.731	ปานกลาง
3	ปริมาณ/ความถี่ในการใช้พจนานุกรมต่อเดือนอยู่ในระดับใด	2.51	.806	ปานกลาง
4	เมื่อเกิดปัญหาในการอ่านและสะกดคำท่านใช้พจนานุกรมช่วยแก้ปัญหามาก น้อยเพียงใด	3.77	.699	มาก
5	ท่านค้นหาข้อมูลต่อไปนี้จากพจนานุกรมมากน้อยเพียงใด			
5.1	การอ่านคำ	3.34	.766	ปานกลาง
5.2	การเขียนสะกดคำ	3.56	.624	มาก
5.3	ความหมายของคำ	4.15	.653	มาก
5.4	ประเภทของคำ	3.25	.803	ปานกลาง
5.5	สำนวนคำ	3.46	.667	ปานกลาง
5.6	ประวัติของคำ	3.22	.610	ปานกลาง
5.7	ตัวอย่างการใช้คำ	3.17	.783	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.38	.715	ปานกลาง

สรุปได้ว่าในภาพรวมนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยามีพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.38$) ดังมีรายละเอียด คือ นิสิตฯ มีความต้องการที่จะใช้พจนานุกรมในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$) และจะใช้พจนานุกรมเพื่อช่วยแก้ปัญหาในการอ่านและสะกดคำในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x}=3.77$) ส่วนการใช้พจนานุกรมจริงในสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ นิสิตใช้พจนานุกรมในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.89$) และมีปริมาณ/ความถี่ในการใช้พจนานุกรมฯ ต่อเดือนในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.51$) เช่นเดียวกัน

ส่วนการค้นหาข้อมูลในพจนานุกรมพบว่า นิสิตค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของคำ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจต่อการใช้พจนานุกรม (n=247)

ข้อที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับของความคิดเห็น
1	ต้องการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในภาษาไทย	4.24	.637	มาก
2	ต้องการได้รับการยกย่องจากสังคม	3.16	.788	ปานกลาง
3	ต้องการประสบความสำเร็จในการเรียนรู้	4.46	.616	มาก
4	ต้องการแสดงว่าเป็นผู้มีการศึกษาดี	3.60	.811	มาก
เฉลี่ยรวม		3.87	.713	มาก

สรุปได้ว่าในภาพรวมแรงจูงใจมีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตฯ ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$) ดังรายละเอียด คือ นิสิตต้องการ

มากที่สุดในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) รองลงไปคือ ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำ ($\bar{x}=3.56$) ส่วนคุณค่า ($\bar{x}=3.46$) การอ่านคำ ($\bar{x}=3.34$) ประเภทของคำ ($\bar{x}=3.25$) ประวัติของคำ ($\bar{x}=3.22$) และตัวอย่างการใช้คำ ($\bar{x}=3.17$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

2.1 แรงจูงใจมีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาแสดงไว้ในตาราง 2

ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{x}=4.46$) รองลงมา คือ ต้องการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในภาษาไทย ($\bar{x}=4.24$)

ต้องการแสดงว่าเป็นผู้มีการศึกษาดี ($\bar{X}=3.60$) และต้องการได้รับการยกย่องจากสังคม ($\bar{X}=3.16$) ตามลำดับ

2.2 ทักษะคิดมีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อการใช้พจนานุกรม

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับของความคิดเห็น
1	เชื่อมั่นว่าพจนานุกรมสามารถทำให้ท่านเขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง	4.46	.735	มาก
2	เชื่อมั่นว่าพจนานุกรมสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยดีขึ้น	4.29	.659	มาก
3	เชื่อมั่นว่าพจนานุกรมเป็นตำราภาษาไทยที่ดีที่สุดเล่มหนึ่ง	4.32	.702	มาก
เฉลี่ยรวม		4.36	.699	มาก

สรุปได้ว่าในภาพรวมทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) ดังมีรายละเอียด คือ เชื่อมั่นว่าพจนานุกรมสามารถทำให้เขียนภาษาไทยได้ถูกต้องมากที่สุดในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$) รองลงมาคือ เชื่อมั่นว่าพจนานุกรมเป็นตำราภาษาไทยที่ดีที่สุดเล่มหนึ่ง ($\bar{X}=4.46$) และเชื่อมั่นว่า

พจนานุกรมสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยดีขึ้น ($\bar{X}=4.29$) ตามลำดับ

2.3 การมุ่งพัฒนาตนเองมีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมุ่งพัฒนาตนต่อการใช้พจนานุกรม

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับของ ความคิดเห็น
1	การใช้พจนานุกรมสามารถทำให้ท่านพัฒนาการเรียนภาษาไทยได้	4.26	.807	มาก
2	การใช้พจนานุกรม สามารถทำให้ท่านมีทักษะในการเรียนภาษาไทยดีขึ้น	4.11	.773	มาก
3	การใช้พจนานุกรมสามารถทำให้ท่านพัฒนาไปสู่การมีความรอบรู้ด้านภาษาไทยได้	4.19	.769	มาก
4	ประโยชน์ด้านการอ่านคำที่ได้จากพจนานุกรม	4.17	.789	มาก
5	พจนานุกรมมีประโยชน์ด้านการเขียนสะกดคำ	4.32	.673	มาก
6	พจนานุกรมมีประโยชน์ด้านความหมายของคำ	4.53	.685	มากที่สุด
7	พจนานุกรมมีประโยชน์ด้านประเภทของคำ	4.05	.693	มาก
8	พจนานุกรมมีประโยชน์ด้านสำนวนคำ	3.95	.745	มาก
9	พจนานุกรมมีประโยชน์ด้านประวัติของคำ	3.87	.631	มาก
10	พจนานุกรมมีประโยชน์ด้านให้ตัวอย่างการใช้คำ	3.86	.628	มาก
เฉลี่ยรวม		4.13	.729	มาก

สรุปได้ว่า ในภาพรวมการมุ่งพัฒนาตนมีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) ดังมีรายละเอียดคือ นิสิตมีความคิดเห็นพจนานุกรมามีประโยชน์ทำให้นิสิตมีการพัฒนาตนด้านความหมายของคำมากที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) รองลงมาคือการพัฒนาด้านการเขียนและสะกดคำ ($\bar{X}=4.32$)

การพัฒนาการเรียนภาษาไทย ($\bar{X}=4.26$) การพัฒนาไปสู่การมีความรอบรู้ด้านภาษาไทย ($\bar{X}=4.19$) การอ่านคำ ($\bar{X}=4.17$) การมีทักษะในการเขียนภาษาไทย ($\bar{X}=4.11$) ประเภทของคำ ($\bar{X}=4.05$) สำนวนคำ ($\bar{X}=3.95$) ประวัติของคำ ($\bar{X}=3.87$) และการใช้คำ ($\bar{X}=3.86$) ตามลำดับ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา แสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการใช้พจนานุกรม

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับของความ คิดเห็น
1	ขาดผู้แนะนำการใช้	3.36	.696	ปานกลาง
2	ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้	3.02	.670	ปานกลาง
3	ขาดการฝึกฝนการใช้	3.13	.663	ปานกลาง
4	การเข้าถึงพจนานุกรมทำได้ยาก	3.21	.702	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.18	.683	ปานกลาง

สรุปได้ว่า ในภาพรวมนิสิตมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้พจนานุกรมในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$) ดังมีรายละเอียด คือ ขาดผู้แนะนำการใช้มากที่สุด ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$) รองลงมา คือ การเข้าถึงพจนานุกรมทำได้ยาก ($\bar{X}=3.21$) ขาดการฝึกฝนการใช้ ($\bar{X}=3.13$) และขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้ ($\bar{X}=3.02$) ตามลำดับ

4. ความรู้เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 ความถี่และร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมของนิสิตฯ

ข้อที่	รายการ	(n=247) จำนวนผู้ตอบถูก	
		ความถี่	ร้อยละ
1	คำที่ปรากฏในพจนานุกรมจะเรียงลำดับตามตัวอักษร	238	96.36
2	คำที่ขึ้นต้นด้วย “ศ” จะเรียงลำดับอยู่หน้าคำที่ขึ้นต้นด้วย “ส”	173	70.04

ข้อที่	รายการ	(n=247) จำนวนผู้ตอบถูก	
		ความถี่	ร้อยละ
3	คำที่ขึ้นต้นด้วย “ณ” จะเรียงลำดับอยู่หน้าคำที่ขึ้นต้นด้วย “ณ”	148	59.92
4	คำที่ขึ้นต้นด้วย “ณ” จะเรียงลำดับอยู่หลังคำที่ขึ้นต้นด้วย “ณ”	187	75.71
5	คำที่ขึ้นต้นด้วย “พ” จะเรียงลำดับอยู่หลังคำที่ขึ้นต้นด้วย “ว”	162	65.59
6	คำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “-า” จะเรียงลำดับอยู่หน้าคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “เอ”	207	83.81
7	คำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “อ” จะเรียงลำดับอยู่หลังคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “อุ”	143	57.89
8	สลับฉาก สลากกินแบ่ง เป็นการเรียงลำดับถูกต้องตามพจนานุกรม	161	65.18
9	ภาคินพันธ์ ภาคทัศน์ เป็นการเรียงลำดับผิดจากพจนานุกรม	158	63.97
10	خمیخمัน ختدسماتی โขยกเขยก เป็นการเรียงลำดับคำผิดจากพจนานุกรม	104	42.11
เฉลี่ยรวม		168.10	68.06

สรุปได้ว่า ในภาพรวมนิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คิดเป็นร้อยละ 68.06 ดังมีรายละเอียดคือ นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมมากที่สุดใน 3 ลำดับแรกคือ คำที่ปรากฏในพจนานุกรมจะเรียงลำดับตามตัวอักษร คำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “-า” จะเรียงลำดับอยู่หน้าคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “เอ” และ

คำที่ขึ้นต้นด้วย “ณ” จะเรียงลำดับอยู่หลังคำที่ขึ้นต้นด้วย “ณ” คิดเป็นร้อยละ 96.36 และ 75.71 ตามลำดับ ส่วนความรู้เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรมน้อยที่สุด 3 ลำดับคือ خمیخمัน ختدسماتی โขยกเขยก เป็นการเรียงลำดับคำผิดจากพจนานุกรมคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “อ” จะเรียงลำดับอยู่หลังคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ “อุ” และคำที่ขึ้นต้นด้วย “ณ” จะเรียง

ลำดับอยู่หน้าคำที่ขึ้นต้นด้วย “ภู” คิดเป็นร้อยละ 42.11, 57.89 และ 59.92 ตามลำดับ

5. ความสามารถในการเขียนสะกดคำของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา แสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 ความถี่และร้อยละของความสามารถในการเขียนสะกดคำของนิสิตฯ

ข้อที่	รายการ	(n=247) จำนวนผู้ตอบถูก	
		ความถี่	ร้อยละ
	<u>คำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปเขียนถูกต้องตามพจนานุกรมหรือไม่</u>		
1	เบิกทางบอกเราให้รู้ <u>พราก</u> เพียร	137	55.47
2	กรุณา <u>เซ็นต์</u> ชื่อก่อนเข้าห้องเรียน	93	37.65
3	ฉันชอบกินข้าว <u>ผัดกระเพรา</u> ไข่ดาว	127	51.42
4	เขาขอ <u>อนุญาต</u> ครูไปหาหมอ	162	65.59
5	สุดาซื้อ <u>โทรศัพท์</u> มือถือเครื่องใหม่	212	85.83
6	เมื่อวานนี้ แม่ซื้อ <u>ไอศกรีม</u> มา	165	66.80
7	พ่อพามาไปหาหมอที่ <u>คลินิก</u>	85	34.41
8	สมชายทำงานอย่าง <u>ขะมักเขม้น</u>	173	70.04
9	นารีไปเรียนที่อาคาร <u>เอนกประสงค์</u>	43	17.41
10	ปลุกเรื่อนแต่ <u>พอดั้ว</u> หวีหัวแต่ <u>พอกั้ว</u>	161	65.18
	เฉลี่ยรวม	135.80	54.98

สรุปได้ว่า ในภาพรวมนิสิตฯ มีความสามารถในการเขียนสะกดคำคิดเป็นร้อยละ 54.98 ดังมีรายละเอียดคือ คำที่นิสิตฯ เขียนสะกดคำได้ถูกต้องมากที่สุด 3 ลำดับคือ โทรศัพท์ ขะมักเขม้น และไอศกรีม คิดเป็นร้อยละ 85.83, 70.04 และ 66.80 ตามลำดับ ส่วนคำที่นิสิตฯ เขียนถูกต้องน้อยที่สุด 3 ลำดับแรกคือ เอนกประสงค์ คลินิก

และเซ็นชื่อ คิดเป็นร้อยละ 17.41, 34.41 และ 37.65 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ในการฝึกฝนการใช้

พจนานุกรมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. พฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาแตกต่างกันไปตามปัจจัยสนับสนุนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาซึ่งพบว่าพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานของนิสิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38$) แต่ในส่วนของรายละเอียดนั้นพบว่านิสิตฯ มีความต้องการที่จะใช้พจนานุกรมในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) และเมื่อเกิดปัญหาในการอ่านและเขียนสะกดคำ นิสิตฯ ใช้พจนานุกรมช่วยแก้ปัญหาระดับมาก ($\bar{X}=3.77$) โดยจะใช้พจนานุกรมในการเขียนสะกดคำในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$) และการค้นหาความหมายของคำในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตฯ รับรู้ว่ายี่ห้อของพจนานุกรม คือ การเขียนสะกดคำที่ถูกต้องยึดถือเป็นหลักเกณฑ์สากลที่ทุกคนยอมรับ หากใครเขียนสะกดคำแตกต่างไปจากในพจนานุกรมย่อมถือว่าเขียนไม่ถูกต้อง เช่นเดียวกับการที่รับรู้ว่ายี่ห้อพจนานุกรมจะมีคำอธิบายเกี่ยวกับคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เขียนไว้ หลักการหรือความเข้าใจนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องที่ทุกคนทราบดีว่าพจนานุกรมไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตามซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาขององค์กร ธนานาถ (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่องพจนานุกรม : ความสำคัญและพฤติกรรมการใช้ของนิสิตฯ ที่เรียนวิชา

Foundation English 1 และ English for Academic Purposes (for Architecture 1ภาคต้น) ปีการศึกษา 2544 จำนวน 92 คน ซึ่งเป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถาม แล้วพบว่า นิสิตฯ คิดจะหาข้อมูลจากพจนานุกรมคิดเป็นร้อยละ 100 และนิสิตเคยหาข้อมูลจากพจนานุกรม เกี่ยวกับความหมายของคำคิดเป็นร้อยละ 100 เช่นเดียวกัน

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานของนิสิตฯ แล้วพบว่า นิสิตฯ มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดผู้แนะนำการใช้มากกว่า ปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้ ขาดการฝึกฝนการใช้และการเข้าถึงพจนานุกรม ทำได้ยาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นิสิตฯ คิดว่าการที่จะใช้พจนานุกรมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้แนะนำให้ผู้เรียนทราบก่อนนอกจากนี้ ผู้สอนต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนได้มีทักษะการใช้พจนานุกรมควบคู่กันไปด้วย สอดคล้องกับ Summers (1991) และ Lupescu & Day (1993 อ้างถึงในองค์กร ธนานาถ, 2544, หน้า 53) ที่มีความเห็นว่า ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงว่าจะค้นหาข้อมูลอะไรได้บ้างจากพจนานุกรมรวมทั้งผู้เรียนควรได้รับการฝึกการใช้พจนานุกรมจากผู้สอนด้วย

จากผลการศึกษาที่พบว่าทัศนคติเป็นปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้พจนานุกรมของนิสิตฯ มากกว่าแรงจูงใจ และการมุ่งพัฒนาตนเองทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทัศนคติเป็นความรู้สึก และความคิดของบุคคลต่อการที่จะทำ

สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือต่อการเรียนรู้และทัศนคตินี้จะมีผลต่อการแสดงออกคือพฤติกรรมของบุคคลด้วย สอดคล้องกันกับงานวิจัยของฤทัยรัตน์ ชิตมวงคล และเปรมฤดี บริบาล (2554) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ที่พบว่าทัศนคติต่อการเรียนเป็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา โดยทัศนคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเป็นตัวแปรทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูหรืออาจารย์ผู้สอนควรตระหนักถึงความสำคัญของพจนานุกรมว่าเป็นเสมือนเสาหลักของการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียนได้ทราบถึงวิธีการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานที่มีประสิทธิภาพเป็นเบื้องต้นก่อนที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้จริง

2. ครูหรืออาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3. ครูหรืออาจารย์ผู้สอนควรยกย่องชมเชยผู้เรียนที่เขียนอ่านภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการใช้พจนานุกรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานในการแก้ปัญหาการอ่านและการเขียนสะกดคำของนิสิตฯ

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนสะกดคำ และความสามารถในการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ก่อ สวัสดิ์พานิชย์. (2514). แนวการสอนภาษาไทย ใน *เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 177 คู่มือครูภาษาไทย เล่ม 2* (หน้า 177-178). กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศกรรมการฝึกหัดครู
- ประภัสสร เสวิกุล. (9 พฤศจิกายน 2555). “เลียนกับเรียน”. *คมชัดลึก*. 4.
- ยุพิน อินทะยะ. (2525). *การศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดกรมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (2539). *ภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู)*. พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล และ เปรมฤดี บริบาล. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์*. รายงานวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2544). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ศิวพร พิลาแดง. (2529). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนสะกดคำภาษาไทยและความสามารถในการใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดขอนแก่นปีการศึกษา 2528*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สุนันทา โสรัจจ์. (2511). *การศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดการันต์และการศึกษาหาเหตุแห่งการเขียนสะกดการันต์ผิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.
- สุมาลี โกศลสมบัติ. (2525). *การศึกษาความสามารถทางการเขียนสะกดคำภาษาไทยของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- องค์อร ธนนาค. (2544). *พจนานุกรมฯ : ความสำคัญและพฤติกรรมการใช้ของนิสิตฯ*. *วารสารภาษาปริทัศน์* 19, 49-62.

Adam, Pay., Lilian, Gray., and Dora, Ruse. (1949). *Teaching Children to Read*. New York : The Ronald Press.

Lupescu, S., & Day, R. (1993). *Reading, Dictionaries, and Vocabulary Learning*. *Language Learning*, 43(2), 263-287.

Summers, D. (1991). *The Role of Dictionaries in Language Learning*. In R. Garter & M. McCarthy (Eds.), *Vocabulary and Language Teaching* (pp. 111-125). London : Longman

**การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์ และคณะ¹**

**The Creation and Efficiency Validation of Diphthong Reading Skill
Exercises for Students Grade 4 of Chiang Rai Municipality School 7
Benjamaporn Suriyawong and Others**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน จากการเลือกแบบเจาะจงจากประชากรทั้งสิ้นจำนวน 64 คน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 5 ชุด เนื้อหาที่ใช้คือ หนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กรมวิชาการ และเมื่อทำกิจกรรมเสร็จมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน-หลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงควบกล้ำมีพัฒนาการที่สูงขึ้น โดยแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.33/80.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับพอใจมาก

คำสำคัญ : แบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ, ประสิทธิภาพของแบบฝึก, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจของผู้เรียน

¹ อาจารย์เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์, อาจารย์สุกัญญา ขลิบเงิน และอาจารย์จารุณี อินทรกำแหง โปรแกรมภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Abstract

This research aimed to create diphthong reading skill exercises for students in primary schools, grade 4 of Chiang Rai Municipality School 7, to find the efficiency under the criteria 75/75 and to measure the students' satisfaction toward instruction by the diphthong reading skill exercises. The target group were 30 grade 4 students chosen by primary schools of Chiang Rai Municipality School 7 with purposive sampling from total 64 students. Research instruments were 5 packages of diphthong

reading skill exercises and the main content was selected from grade 4 Thai standard books under Department of Curriculum and Instruction Development. The data were analyzed by percentage, average, standard deviation, and t-test of dependent. The Research findings revealed that: efficiency of diphthong reading skill exercises (E1/E) was significantly leveled at 79.33/80.67. For students' post learning achievement was higher than pre learning at statistically significant level at .01 and students' learning satisfaction toward the diphthong reading skill exercises was high level.

Keywords : Diphthong Reading Skill Exercise, Efficiency Validation of Exercise, Academic Achievement, Students' Learning Satisfaction

ความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญที่สุดในสังคมไทยตลอดมา การที่บุคคลจะสามารถสื่อสารกันได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการจัดประสบการณ์ทางด้านภาษาให้กับผู้เรียนต้องอาศัยทักษะพื้นฐานทั้งสี่ประการดังกล่าวเพื่อที่จะสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กัน ทั้งนี้ทักษะทั้ง 4 อย่างนี้ ผู้ใช้จะเกิดความชำนาญและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นพิเศษ และใช้อยู่อย่างสม่ำเสมอ ถ้าขาดการฝึกฝนและไม่ใช้นาน ๆ แล้วความผิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ สนิท สัตโยภาส (2532 : 1) ยังกล่าวไว้ว่า ผู้ที่สามารถใช้ทักษะทางภาษาได้ดีย่อมทำให้การดำเนินกิจการต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ และทำให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ชาวไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ คนไทยใช้ภาษาไทยกลางที่เป็นมาตรฐานเพื่อติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน การที่มีภาษาใช้ร่วมกันทำให้เกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดพลังความสามัคคี ดังนั้น คนไทยทุกคนจึงควรศึกษาภาษาไทยให้เข้าใจลึกซึ้ง พร้อมพยายามฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเกิดสัมฤทธิ์ผล แต่ถ้าการใช้ภาษามีข้อบกพร่อง เป็นต้นว่า การใช้ภาษาไม่ถูกต้อง ออกเสียงผิดเพี้ยน จะทำให้การสื่อสารไร้ผล เข้าใจไม่ตรงกัน อาจเป็นปัญหาต่อการดำเนินงานหรือบางครั้งอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติได้

การสอนภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันทั้งทักษะการรับเข้ามา คือ การอ่านและการฟังกับทักษะที่ถ่ายทอดออกไป คือ การพูดและการเขียน โดยเฉพาะทักษะการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและให้ประโยชน์ทุกด้านและทุกโอกาสทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความคิดของคนเราให้มากยิ่งขึ้น การแก้ปัญหาการพูดและการอ่านไม่ชัดเจนต้องเริ่มศึกษาถึงสาเหตุต้นนั้น คือ ศึกษาปัญหาที่ทำให้เด็กออกเสียงไม่ชัดเจน โดยเฉพาะการออกเสียงคำที่ใช้อักษรควบกล้ำ ร ล ว เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทยได้มีผู้แสดงความเห็นไว้หลายท่าน เปลื้อง ณ นคร (2521 : 38) ได้ให้ทัศนะว่าปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาษาเสื่อมไปมาก คือ การออกเสียงไม่ชัดเจน เช่น ร ล และเสียงควบกล้ำ รวมทั้งการออกเสียงผิดมากขึ้นของผู้จัดรายการวิทยุและการพูดในที่ต่าง ๆ นอกจากนี้ กาญจนา สังสะอาด (2540 : 3) ที่ว่า คนไทยส่วนใหญ่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ยังใช้ภาษาพูดและเขียนขัดกับอักขรวิธี เขียนผิดพูดผิด คือ ออกเสียงควบกล้ำผิด และสนั่น ปัทมะทิน (2535 : 11) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ภาษาไทยมีแนวโน้มที่จะเป็นลาวมากยิ่งขึ้น เนื่องมาจากคนไทยในปัจจุบันมักพูดเสียงที่มี ร ล ว ควบกล้ำไม่ชัดเจน เช่น คำว่า ความ พาม

จากสภาพปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คณะมนุษยศาสตร์ โปรแกรมภาษาและวัฒนธรรมไทย จึงได้จัดโครงการคลินิกภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะและแก้ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาขึ้นโดยให้นักเรียนจากโรงเรียนเทศบาล 7 เข้าร่วมกิจกรรม

ทำให้ทราบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหาเรื่องการออกเสียง ร ล ว คำควบกล้ำเป็นจำนวนมากที่สุด กล่าวคือ นักเรียนออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยทำการสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อพัฒนาการออกเสียง

คำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายให้ถูกต้องและมีความชัดเจนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
 2. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
 3. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน
- คำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาโดยใช้ขั้นตอนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกหัดจะไม่มีการควบคุมตัวแปร แต่มีข้อสันนิษฐานว่า คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 64 คน โดยนักเรียนในกลุ่มนี้เป็นนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายซึ่งถือเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

2.1 แบบทดสอบการอ่านคำควบกล้ำเพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังการฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร ล ว

2.2 แบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกจำนวน 5 ชุด

1) แบบฝึกชุดที่ 1 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร

2) แบบฝึกชุดที่ 2 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ล

3) แบบฝึกชุดที่ 3 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ว

4) แบบฝึกชุดที่ 4 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร ล ว

5) แบบฝึกชุดที่ 5 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร ล ว แบบความเรียง

2.3 การสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้คัดเลือกคำจากหนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐานชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นคำที่มีอักษร

ควบกล้ำ จำนวน 250 คำ แล้วนำคำที่คัดเลือกไว้ให้นักเรียนอ่านเพื่อหาคำที่มีความถี่สูงในการอ่าน ผิด ต่อจากนั้นจึงเลือกคำที่มีความถี่สูงในการอ่าน ผิดไว้ จำนวน 150 คำแล้วสุ่มคำมาสร้างเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการอ่านคำควบกล้ำ แยกตามเสียงดังนี้ คือ เสียงอักษรควบกล้ำ ร จำนวน 70 คำ เสียงอักษรควบกล้ำ ล จำนวน 40 คำ ส่วนเสียงอักษรควบกล้ำ ว นั้น คัดเลือกไว้ 40 คำ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบและแก้ไข

เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วจึงนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split - half) ด้วยการนำเครื่องมือไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างเพียงครึ่งเดียว แล้วนำเครื่องมือชิ้นนั้นมาแบ่งครึ่งเพื่อทำการวิเคราะห์ (กาญจนนา วัฒนายุ. 2545 : 193-195) จากนั้นจึงคำนวณค่าสหสัมพันธ์ (Pearson, Product Moment Correlation) ด้วยสูตรดังนี้

$$r_{hh} = \frac{N\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

- เมื่อ r_{hh} คือ ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนของเครื่องมือครึ่งฉบับ
- N คือ จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
- $\sum XY$ คือ ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนข้อดี และคะแนนข้อคู่ (Y)
- $\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนข้อดี
- $\sum Y$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนข้อคู่
- $\sum X^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนข้อดียกกำลังสอง
- $\sum Y^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนข้อคู่ยกกำลังสอง

จากนั้นจึงนำค่าสหสัมพันธ์ของคะแนน (r_{hh}) ที่ได้ขยายให้เต็มฉบับ (r_{tt}) โดยใช้สูตรของ Spearman Brown ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{2r_{hh}}{1 + r_{hh}}$$

ผลของการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 5 ชุด ดังนี้คือ แบบทดสอบชุดที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.99 แบบทดสอบชุดที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.99 แบบทดสอบชุดที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.99 แบบทดสอบชุดที่ 4 ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.99 และแบบทดสอบชุดที่ 5 ได้ความเชื่อมั่นที่ 0.99

2.4 การสร้างแบบฝึก

ก่อนการสร้างแบบฝึกผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลต่อนั้นใช้คำที่มีอักษรควบกล้ำจากหนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ จากพจนานุกรมในบางเสียงที่มีจำนวนค่าน้อย คำที่ใช้อักษรควบกล้ำที่ใช้ในชีวิตประจำวันจากทุกเสียง แล้วใช้คำเหล่านี้สร้างเป็นแบบฝึก โดยเน้นให้มีคำควบกล้ำมากเป็นพิเศษ

1) การสร้างแบบฝึก ในระยะแรกสร้างเป็นใบงานเพื่อทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่างที่มีปัญหาการอ่านคำควบกล้ำ ผลของการทดลองปรากฏว่าระยะเวลาและการเรียงลำดับกิจกรรมในการฝึกบางกิจกรรมยังไม่เหมาะสมและนักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นน้อย เพราะวิธีการประเมินผลที่ชัดเจนผู้วิจัยจึงได้นำ

ปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆ นั้นมาพัฒนาปรับปรุงใหม่ โดยสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการฝึกควบคู่กับใบงานดังนี้

ก. สร้างแบบฝึกโดยใช้หลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก คือ

สร้างแบบฝึกที่เป็นคำ → กลุ่มคำ → ประโยค → บทร้อยกรอง

ข. ใช้กระบวนการเรียนการสอนโดยใช้หลักการและรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือหลาย

รูปแบบ เช่น คู่ตรวจสอบ การแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม การเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน ฯลฯ

ค. ในแบบฝึกทั้ง 5 ชุดมีคำอธิบายการออกเสียง ร ล ว โดยวิธีการออกเสียงตามหลัก

ภาษาศาสตร์ และใช้ทฤษฎีการสื่อสารในการอธิบายความหมายของคำที่ใช้ในการสื่อสารที่ทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล

ง. ใช้หลักการเสริมแรงเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ทั้งในการให้คำชมเชยและรางวัลตลอดการฝึก

จ. เป็นการสร้างแบบฝึกที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดด้วยการทำแบบฝึกหัดจากใบงาน

ฉ. ในการฝึกแต่ละครั้งมีการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนที่สามารถตรวจสอบได้

แบบฝึกที่สร้างขึ้นทั้งสิ้นจำนวน 5 ชุด ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และใบงานดังนี้

แบบฝึกชุดที่ 1 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกและการฝึกอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร

แบบฝึกชุดที่ 2 แบบฝึกการอ่านคำที่มีควบกล้ำ ล แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกและการฝึกอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ล

แบบฝึกชุดที่ 3 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ว แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกและการฝึกอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ว

แบบฝึกชุดที่ 4 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร ล ว แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึก และการฝึกอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร ล ว

แบบฝึกชุดที่ 5 แบบฝึกการอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร ล ว แบบความเรียง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึก และการฝึกอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำ ร ล ว ในความเรียง

2) ตรวจสอบแบบฝึกโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้

3) นำแบบฝึกที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายปรากฏว่ากลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจและร่วมฝึกการออกเสียงเป็นอย่างดี สำหรับผลการฝึกนักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านดีขึ้นมาก

4) ทดลองใช้แบบฝึกกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนทั้ง 5 ชุดแล้วจึงดำเนินการฝึก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลการอ่านทั้งก่อนทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบทำการทดสอบด้วยตนเองมีการจัดลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนทั้ง 5 ชุดไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างแล้วตรวจให้คะแนนเป็นคะแนนก่อนฝึก

3.2 ดำเนินการฝึกด้วยแบบฝึกพัฒนาการอ่านคำควบกล้ำเรียงลำดับจากแบบฝึกชุดที่ 1 จนถึงแบบฝึกชุดที่ 5 รวมเวลาในการฝึกทั้งสิ้น 10 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 20 ชั่วโมงตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์มาตรฐานมาคำนวณหาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยพิจารณาค่า E1/E2 โดยคำนวณ E1 หรือ 75 ตัวแรกจากร้อยละของนักเรียนที่ทำใบงานในแบบฝึกแต่ละชุดผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และ E2 หรือ 75 ตัวหลังหมายถึงจำนวนร้อยละของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละชุดผ่านเกณฑ์ที่กำหนดโดยใช้วิธีการดังนี้

75 ตัวแรกคำนวณจาก

$$E_1 = \frac{\Sigma F_1 \times 100}{N}$$

เมื่อ E1 คือ ประสิทธิภาพของการทำใบงานในแบบฝึกแต่ละชุดผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ΣF_1 คือ จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทำใบงานในแบบฝึกแต่ละชุด

N คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมด

75 ตัวหลังคำนวณจาก

$$E_1 = \frac{\Sigma F_1 \times 100}{N}$$

เมื่อ E2 คือ ประสิทธิภาพของการทำใบงานในแบบฝึกแต่ละชุดผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ΣF_2 คือ จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การทำใบงานในแบบฝึกแต่ละชุด

N คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมด

4.2 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนคนที่อ่านผิดและคำที่อ่านผิดเป็นร้อยละ คะแนนก่อนการฝึกและหลังการฝึกเป็นคะแนนเฉลี่ย แล้วเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลังการฝึกโดยใช้สูตรการทดสอบ t-test ต่อจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์และแสดงพัฒนาการในการอ่านเป็นรายคำตามหน่วยเสียง และเปรียบเทียบหน่วยเสียง เพื่อจะได้ทราบหน่วยเสียงที่มีปัญหามากที่สุดสูตรการทดสอบค่า t-test (กาญจนา วัฒายุ. 2545 : 96) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

t = การทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

D = ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน

D2 = ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสอง

- ΣD = ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนทุกคน
- ΣD^2 = ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสอง
- $(\Sigma D)^2$ = ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนทุกคนยกกำลังสอง
- $n \Sigma D^2$ = จำนวนนักเรียนคูณผลรวมของความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสอง
- $n - 1$ = จำนวนนักเรียนทั้งหมดลบด้วย 1

ผลการวิจัย

หลังจากใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ผู้วิจัยได้เสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของกลุ่มเป้าหมายให้มีประสิทธิภาพ ถึง 75/75 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว

แบบฝึกที่	E1 (75 ตัวแรก) ร้อยละของค่าเฉลี่ย	E2 (75 ตัวหลัง) ร้อยละของค่าเฉลี่ย	ผล
1	76.67	80	สูงกว่าเกณฑ์
2	76.67	80	สูงกว่าเกณฑ์
3	83.33	76.67	สูงกว่าเกณฑ์
4	80	80	สูงกว่าเกณฑ์
5	80	86.67	สูงกว่าเกณฑ์
รวมทุกแบบฝึก	79.33	80.67	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับตัวสะกดท้ายคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อาเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน ทั้ง 5 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เมื่อพิจารณาของกระบวนการ

(E1) และประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ (E2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละแบบฝึก ปรากฏว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และ ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ (E2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.33/80.67

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงควบกล้ำ ร ล ว ก่อนเรียนและหลังเรียน

	ค่าเฉลี่ย		ΣD	$(\Sigma D)^2$	ΣD^2	N	t
	ก่อนเรียน	หลังเรียน					
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	11.97	14.37	72	40000	5184	30	13.57

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักศึกษาและหลังเรียนจากการฝึกโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมเรื่องการเขียนเล่าเรื่อง สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มเป้าหมายในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงระดับเจตคติของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อ	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับเจตคติ
1.	นักเรียนได้รับความรู้และความเพลิดเพลินเมื่อเรียนวิชาภาษาไทย	4.15	0.67	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.15	0.67	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.	นักเรียนคิดว่าคนไทยควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน	4.2	0.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับเจตคติ
4.	นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ได้เรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ	3.95	0.60	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5.	นักเรียนเห็นว่าการฝึกทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนวิชาอื่น	3.85	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6.	นักเรียนเห็นว่าการฝึกทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนวิชาอื่น	3.85	0.67	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7.	นักเรียนชอบทำแบบฝึกอ่านออกเสียงควบกล้ำ	4	0.65	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8.	นักเรียนคิดว่าการฝึกอ่านมีความสำคัญในชีวิตประจำวัน	4	0.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9.	นักเรียนคิดว่าเวลาฝึกหัดเหมาะสม	3.85	0.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10.	นักเรียนสามารถฝึกได้ด้วยตนเองได้	3.85	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		1.73	2.18	

จากตาราง 3 พบว่าเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ารายการที่นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่งเป็นอันดับแรกได้แก่ นักเรียนคิดว่าคนไทยควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ($\bar{x} = 4.2$) รองลงมาได้แก่ นักเรียนได้รับความรู้และความเพลิดเพลินเมื่อเรียนวิชาภาษาไทยและนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.15$)

สรุปและอภิปรายผล

ในการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 7 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่าหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านกลุ่มเป้าหมายมีทักษะในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสูงขึ้น และแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.33/80.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75 แสดงว่าทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำมีประสิทธิภาพสูงเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว หลังเรียนแตก

ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงหลังใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก แสดงว่าแบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสูงขึ้น

สำหรับเจตคติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้สังเกตจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระหว่างเรียน พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความสนใจ ความกระตือรือร้น มีความเพลิดเพลินและสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม ฝึกทักษะ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยปฏิบัติกิจกรรมเสร็จตามเวลาที่กำหนด เนื่องจากรูปแบบของการจัดกิจกรรมมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของกลุ่มเป้าหมาย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนควรสร้างความตระหนักให้กับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนวิชาอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การสร้างแบบฝึกทักษะทั่วไปควรยึดหลักจิตวิทยาการศึกษาที่ว่าเนื้อหาต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และความพร้อมของผู้เรียน

2. ควรนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน มีคำศัพท์ไม่ยากจนเกินไปจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น

3. ครูผู้สอนควรยืดหยุ่นเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละแบบฝึก เนื่องจากนักเรียนบางคนมีทักษะในการเรียนช้า ครูผู้สอนควรตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน

4. ควรนำข้อมูลมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลต่อไป

5. ควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และในระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. ม.ป.ท.
- กัลยา ชมสะอาด. (2542). การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราตัวสะกดไทยสำหรับ **นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2533). **ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กาญจนา วัฒนายุ. (2545). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ธนพร การพิมพ์.
- กาญจนา สังสะอาด. (2540). **การแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนที่มีภาษาอีสานเป็นภาษาถิ่น**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เกศริน อิ่มเล็ก. (2545). **แบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- เกษรา ภัทรเดชไพศาล. (2537). **กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. สถาบันภาษาไทย. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จันทร์ตา ดันติพงสานุรักษ์. (2543, 12 ธันวาคม). **การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)**, วารสารวิชาการ. 3 (12) : 36-55.
- จ่านงค์ ทองประเสริฐ. (2528). **ภาษาไทยไขขาน**. กรุงเทพฯ : เฉลิมชาฎการพิมพ์.
- เจือ สตะเวทิน. (2513). **คำบรรยายภาษาไทยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา.

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2539). ชุดการสอนระดับประถมศึกษา ใน เอกสารการสอนชุดสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ดุขฎิพร ชำนิโรคสานต์. (2527). ปัญหาการใช้ภาษาไทย, รวมบทความเรื่องภาษาและอักษรไทย. กรุงเทพฯ : กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.
- ปทุม หนูมา. (2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเขียนสะกดคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรู้แจ้ง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ ณ นคร. (2534). แนวโน้มการใช้ภาษาไทยในทศวรรษหน้า หนังสือสรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการใช้ภาษาไทย ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ครั้งที่ 2 และพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาครั้งที่ 1. หน้า 83. นครปฐม : ฝ่ายการพิมพ์สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรีชา เผ่าเครื่อง. (2540). การสร้างแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเจน (เจนจันทรานุกูล) จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มณฑล ไบบัว. (2536). หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- โรจนา แสงรุ่งรวี. (2531). ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีประภา ปาลสุทธิ. (2523). การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษรควบ ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุดใจ ศรีจามร. (2539). ผลสัมฤทธิ์จากการใช้แบบฝึกคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- Blankenship, D.J. (1976). **“A Study of the Effects of Creativity Training Upon The Self -Concept, Achievement and Creative Performance of First Grade Pupils”** *Dissertation Abstracts International*. 36(11) : 7147 - A.
- Clanton, P.B. (1977). **“The Effectiveness of the Letter - Cloze Procedure as a method of Teaching Spelling.** *Dissertation Abstracts International*.
- Halliday. M.A.K. (1994). **An introduction to Function Grammar.** New York : Edward Arnold.
- Lewin, C. (1998). **“Talking Book Design : What Do Practitioners Want?”** Paper Presented at CAL 1977 Symposium. 30(1-2) : 87-94.
- Lowrey, E.B.L. (1977, August). **“The effects of Four Drill and Practice Times Units on the Decoding Performances of Students with Specific Learning Disabilities”**

比较神话学及结构主义视域下不同版本《小红帽》的分析

Comparative analysis on Little Red Riding Hood from the perspective of mythology and structuralism

高欢欢 唐亚明

(内蒙古大学文学与新闻传播学院 新闻系, 中国 内蒙古 呼和浩特010070)

【摘要】小红帽与大灰狼的故事几乎每个人小时候都会接触到,它随着格林兄的步伐从欧洲到美洲最终传播到全世界。森林童话的场景,经典的人物形象,简单的对白早就根植在我们的心中。虽然不断地有新的,更为精彩,更符合时代背景的童话被创造出来,随着时代的发展《小红帽》也没有淡出人们的视角。在延续传统的故事主线中,它不断地被翻拍成动画、电影,并不断地加入更多新鲜的元素,以期勾起《小红帽》刻在我们童年中的浓厚记忆。但实际上除去《格林童话》中描述的小红帽故事,还存在一个黑童话版本和一个血腥版本小范围地流传在世界上不同的地区,并不被多数人了解。因而,在大部份的读者只把《小红帽》当作一个纯粹的儿童读物时,本文将从缪勒为代表的比较神话学派和以列维-斯特劳斯为代表的结构功能主义出发,通过对不同版本《小红帽》的解读,分别横向、纵向地分析《小红帽》的民俗学内涵,从我们熟悉的故事人物、情节出发,用另一种视野去看待这个神话,解剖这个简答故事背后隐藏的民俗学内涵,并在解读故事的同时,更深刻的理解比较神话学派及结构主义学派的主要观点。

【关键词】比较神话学、结构功能主义、小红帽、民俗内涵

Abstract

Red riding hood and the Wolf story almost everyone will come into contact with as a child, it follows the Green brothers' foot spread from Europe to America, eventually, to the whole world. Forest fairy tale scene, classic characters, simple dialogue has been rooted in our hearts for a long time. Although constantly have new, more wonderful, conforms to The Times background of fairy tales are created, along with the development of the era, 《red riding hood》 didn't fade out people's horizen. In the continuation of traditional story line, it was constantly remade as animation, film, and are constantly added more fresh elements, in order to hook up the 《 red riding hood》 in the deep memory of our childhood. But actually despite the red riding hood stories described in Greens' story, there is a small black fairy tale version and a bloody version widely spread in different parts of the world, unknown for most people. Therefore, in most of the readers, when red riding hood only be a pure children's books, this article will from the comparative mythology represented by Muller school and represented by Levi-Strauss structural functionalism, based on the different versions of 《red riding hood》 interpretation of transverse, longitudinal analysis of 《red riding hood》 folklore connotation, from we are familiar with the story of the characters, plot, use another vision to see this myth, dissect the Jane a story behind the folklore connotation, and at the same time of reading the story, a deeper understanding of comparative mythology school of thought and the main ideas of the structuralism.

Keywords: comparative mythology, structuralism, red riding hood, folklore connotation

一、理论分析

在民俗学的研究领域，不同学派之间的研究理论可谓是万花齐放。比较论、进化论、神话—仪式、精神分析学几大主流门派谁也不输谁，各有各的特点。本文主要从比较神话学派和结构主义学派出发，分析小红帽故事中的民俗内涵，就不再讨论其它学派的观点。

(一) 比较神话学派

比较神话学派代表人物是缪勒，他们坚信文化是同源的一一现在所有的印欧种族都曾经属于雅利安人种。后来欧洲民族从他们的印度故乡迁徙出来，于是他们的母语与相关的神话就被撕裂成不同的分枝，因而他们认为远古的艺术创作仅仅是“古代语言的模糊回音”。由于语言形成和发展过程的特殊性，导致后人对古代词汇的意义及其用法的知识缺失，造成后人对古代遗留下来的语言文字资料理解上的障碍，所以他们将这个早于任何民族分化的时期(各民族语言形成前的时期)称为“创作神话的时代”，并将神话称之为“语言的疾病”。

同时，他们还坚持，因为他们曾经共同使用的雅利安语的每一

个词在确定意义上就是一个神话，这些词最初用来定名，它们表达了特定对象看来具有的诸多属性的一个特征，这些特征和语言表达经过选择淘汰，表现为一种无意识的诗歌——即神话。而这些神话的核心及神的原初概念，归根到底总是太阳¹，因而比较神话学派又被称之为“太阳神话学”，他们认识所有神话描述的实质都是关于太阳。

比较神话学派文化同源、语言疾病的逻辑顺序虽然很牵强，并且在很长一段时期内遭到了大量学者的质疑。但本文主要是想通过缪勒等提供的一个新的方向和思路去探讨我们熟悉的《小红帽》神话，因而不对此观点的正确与否做过多论述。

(二) 结构功能主义学派

主要代表人物是法国人类学家列维-斯特劳斯。结构主义认为，结构是由一个符合几个条件的模型组成的具有整体性、转换性和自身调节的特点，可分为表层结构和深层结构两种类型，以二元对立为模式。这些对立的矛盾存在是不利于人类的生存和发展，需要创造一种中介物去调解这些矛盾，这种中介起到一种模糊削减矛盾的作用²。

¹ 《比较神话学》，缪勒，中国民间文艺出版社(北京)，1987。

结构主义否认文本的作用，强调打碎文本的限制，从对立的情节中去分析神话的存在性。它强调通过对经济、政治、社会和文化生活模式的研究，对比分析现象之间的关系以此来提示人类心理的结构。从而建立起一种探寻人类心理的普遍真理，找到对人类心理都普遍有效的思维构成原则。

一、比较神话学派对《小红帽》故事的分析

在《小红帽》的故事中，我们看到了三个版本(经典版本、血腥版本、黑童话版本)³。所有版本都有统一的人物角色即小红帽、妈妈、外婆、狼，并延续了故事的主要脉络即小红帽接受妈妈的嘱咐送东西给外婆，并在半途中遇到狼，最终而引发了后续的结尾。三个版本的故事虽然主线一致，但描述的细节、故事的背景及突出的主题却大不相同。经典版本和黑童话版本都强调了故事中的小女孩只戴着这顶小红帽(经典版本因为喜欢这顶小红帽所以一直戴着它、黑童话版本因为她并不喜欢这顶帽子因为她只有这顶小红帽所以她必须戴这它，而黑童话版本并没有交代小女孩是否戴着帽子)。根据比较神话学派“太阳中心说”理论，

独一无二的帽子、儿童、红色就跟日出后红彤彤的太阳产生联系，因而此处故事想展示的其实就是刚刚升起的太阳，而故事中在林间的一系列鸟语花香的景相其实就是古人对日出时分大自然的景相描写。

紧接着，三个版本的小红帽都遇见了狼，并跟狼有一次礼貌性的交谈，灰黑色的狼实际上代指天空中的乌云。小红帽与狼的和平相处实际上描述的是天空中太阳与乌云的分别和平地存在，没有互相争斗。随后故事主角——小红帽，都选择了妈妈嘱咐不要走的小路，小红帽违背妈妈的警告表现出与母亲的对立实际上反映了日出的太阳(小红帽)与正午太阳(妈妈)

的对立，二者不可同时存在且力量悬殊。因为正午与旭日存在于天空中不同的方位，古人只是想记录旭日逃脱出正午的权利而选择自己的方位，因而在故事中表现为小红帽在离开妈妈控制后选择了不一样的道路。而狼同时选择了跟小红帽不一样的道路，并从小红帽的视野中消失，表现了狼和小红帽对立的消失，实际上描述的是随着太阳慢慢的升起，逐渐驱散开云雾，取而代之的是实力强大的光芒四射的太阳(妈妈的形象存在在故事中这一主角缺失的部分)。

² 《文化论》，马林诺夫斯基，中国民间文艺出版社（北京），1987。

³ 《小红帽百度百科》，<http://baike.baidu.com/view/29204.htm>

随后故事进入高潮，经典版本中，狼吃掉外婆。随着时间的发展，太阳的热量进一步变弱成为红色的落日，外婆应该是下午时分太阳的隐喻，表现为太阳势力的削弱(外婆的形象)及乌云的重新出现(狼的出现)，因而这里实际上是古人在描述一场乌云与太阳的斗争。紧接着狼伪装成外婆并和小红帽有一次简短的谈话，然后吃掉小红帽。这里实际想描述的是第一次乌云吞并太阳后，因为太阳的光芒强大所以可以透过乌云，使乌云也具备一些太阳的形象，即狼吞食外婆后并伪装成外婆的描述。同时小红帽作为太阳的形象再次出现，并与狼进行交谈，实际上想描述的是太阳脱离乌云又重新被乌云吞并的斗角。因为古人缺乏对太阳的真正认识，在他们的意识中被吞并的太阳(外婆)重新出现可能也表示为另一个太阳(小红帽)。

最后故事进入尾声，猎人即人的形象开始出现，猎人路过外婆家听见了狼的呼噜声，聪明的发现了在破绽，杀死了狼并救出了外婆和小红帽。它其实表达的是人们对太阳战胜乌云的祈求，在地上人的祈求下太阳(小红帽和外婆)最终成功冲破乌云并闪耀天穹的景相。

而黑童话版本中，狼想要杀死接受妈妈命令去杀死外婆的小红帽，以报达外婆曾经对狼的救命之恩。实际上描述的是在自然规律中，

乌云总是更多的存在于上午(小红帽)与下午(外婆)，因为正午(妈妈)的太阳力量强大。而上午的太阳即将发展成正午的太阳，所以乌云(狼)自然跟下午的太阳(外婆)结成联盟，而上午的太阳(小红帽)因为即将变成正午的太阳(妈妈)，所以她们的利益一致，也会结成同盟。于是在故事中表现为小女孩听从了妈妈的建议准备毒死外婆，而狼就准备要杀死小红帽，进而破坏妈妈的计划。故事的结局是猎人出现，杀死了准备吃掉小女孩的狼，表现为乌云的散去(狼的死亡)，小红帽准备杀死外婆(代指不久后的落日)。猎人的形象在这个故事中实际上是帮助了妈妈完成了杀死外婆的愿望，同时他保证了小女孩与妈妈权益。它实际上是在记录古时的人已经肯定了落日的作用，因为它是为了明天太阳的重新升起，所以它整个描述的就是太阳的升起、与乌云的斗争、重见天日、落日、次日太阳升起的循环，小女孩在落日中的形像就是为次日的旭日埋下伏笔。

血腥版本最直接地进入高潮，小红帽存在的形象就是落日，因为血腥版本的开篇中就没有多少对清晨的描述。乌云(狼)将下午的太阳(外婆)切成片，血倒在杯中，让小红帽(落日)食用，并最终将小红帽吃掉。它实际上描述的就是下午的太阳(外婆)被乌云(狼)吞噬，血腥的红色场面其实是对傍晚火烧云的描述，小红帽被吞食实际表述的就是太阳在

乌云中形成火烧云并再也没有冲出云团，直接落日进入黑夜的景相。所以整个血腥版本之所以看起来血腥，是因为体现的就是古人对傍晚时分太阳的光芒把天空中的云朵染成血色，形成火烧云景相的记录。综上所述，按照比较神话学派的观点，因为语言在发展过程中的分化和对某些名词的定性。虽然三个版本故事脉络虽有所不同，但其实都是在讲述太阳与乌云斗争及时间发展的过程，只是描述事物发生的时间、过程和结果稍有不同。

三、 结构主义对小红帽故事的分析

结构主义强调打破文本的限制，将故事的剧情打碎，从中拣取事件，然后再将破碎的事件有意识的排列成二元对立的结构。该学派强调，神话传说中包含着数对不可调和的矛盾，而每次矛盾都需要一个中介物来中立，然后构成剧情开成神话。首先，我们用表格的形式分析经典版的二元结构。

对立领域	一方面	另一方面	中介物
生命力	生命旺盛	衰老	红帽
对母亲的权力	口头的承诺	实际的背叛	自我反省
男人的形象	阴险邪恶	光明正义	枪

在经典版中我们可以看见，故事的女主角是小红帽和她的外婆。通常的故事传说中女主角具有唯一性，而此处我们看见存在小红帽和外婆两个角色，且两者之间相连接的妈妈的形象长期缺失。其实小红帽、外婆、妈妈三个角色都代表了一个要素，即母系社会的权力。外婆的权力会自然过渡给妈妈，然后过渡给小红帽，于是妈妈于外婆之间的斗争就显得更为直接，小红帽与外婆的关系便得到了相对的缓和。但小红帽在成长的过程中，迟早都会取代外婆

成为权力的所有者，这对矛盾同样是无法调和的。于是我们看见故事在开头就交待的中介物，小红帽之所以叫小红帽，就是因为外婆送给她了一顶红色的帽子，她特别喜欢于是总是戴在头上，因而被人们称为小红帽。这顶红色的帽子作为中介其实就是外婆为了暂时缓解孙女对其手中权利的矛盾而采取的权宜之计，而且红帽又确实转移了孙女的注意力，与外婆达成一致，使故事剧情顺利发展下去。

其次，小红帽在故事的开头答应妈妈走大路，而在剧情的实际

发展中却违背了对妈妈的诺言走了小路，因而才引发了整个故事。我们可以看到，前面已经交待了母性社会里面权力递交的现实。外婆对妈妈具有母亲的权力，妈妈对小红帽也具有母亲权力。小红帽对妈妈母亲权力的反抗的实质上危及了母亲及外婆的现有权力，因而最终外婆以狼的形式出现（狼吞掉外婆并伪装成外婆）将小红帽吃掉，作为对她反抗权力的惩罚。最终，以故事结尾中小红帽自我反省为中介，将这两个矛盾调和。

最后是男人的形象。随着社会生产力的发展，在母系社会里面，男性的地位和作用越来越明显，并总是觊觎着女性的权力。于是故事中的狼（男性的形象）通过花言巧语去迷惑

小红帽反抗母权，引发母性权力内部斗争，并时时刻刻想要吃掉小红帽（未来的母权代表）以推翻母系社会，自己掌握权力，此时男人的形象是邪恶与阴险的。但同时，最后扭转局面救出小红帽，杀死灰狼的恰恰是另一个男人形象—猎人。猎人亲手杀死狼，并救出了小红帽和外婆，实际上描述的是故事脉络发展下，男人最终充当了保护女人，权力拥有者的角色。而这一矛盾的中介就是枪，枪表示着对现有权力的拥有，狼代表的是母系时代男人的形象，杀死狼更表现的是对过去时代男人形象的终结，以及对新时代（父系时代）男人正面形象的确立。

黑童话版本的二元对立表格：

对立领域	一方面	另一方面	中介物
人性	妈妈的恶	外婆的善	遗产
对母亲的权力	小红帽的服从	妈妈的反抗	外婆的死
男人的形象	狼的善	爸爸、约翰	

这是一个缺少中介或中介都在故事发展之外的版本，在这个故事中我们能够看到的剧情远远简单于经典版本。其中第一对矛盾便是妈妈为了争夺遗产要杀死外婆体现的恶，遗产只是一种代指，本质上它要反映的仍然是一种权利的移交。而外婆之前对狼的解救又是一种善的体现，它

表现了母性对生命的爱，并与妈妈的恶构成一对矛盾。用物质来代指权力实际上反映了商品经济的发展，表现了人对物质的欲望及人本性之间的矛盾。妈妈将会得到的遗产是这对矛盾的中介，遗产会传递外婆对妈妈及小红帽的爱，提供给他们良好的物质生活，并会满足妈妈的恶。

其次，小红帽内心知道妈妈要毒害外婆，却仍然听从了妈妈的嘱咐，是对母亲权力的服从，而妈妈毒害外婆就显然是对母亲权力的反抗。其实外婆、妈妈、小红帽代表了母系社会权力发展的三个阶段，即当权者与继权者之间不可调和的矛盾。最后的结果只能以外婆的死，妈妈和小红帽得到外婆的遗产，达到愿望而告终。

最后是男人的形象，最先以小狼崽的形式出现，故事本身就预设了它会被猎人杀死(父系社会的男人形象)，出于母爱外婆救了被猎人

抓住的小狼崽。在故事的最后，狼为了报恩所以要吃掉想杀死外婆的小红帽，但最终被猎人杀掉。这里包含了一对复杂的矛盾，狼喻指母系社会下被母系权力保护的男形象，在父权与母权斗争的发展历程中，随着男人权力的壮大，自然会取代女性的权力。所以母系社会的女性会自然保护该模式下的男人形象(狼)，但后起的男权会自然更替掉自己旧的形象，在故事中即表现为猎人杀死狼。故事并没有交待结局，说明整个社会上处于一个交替期，无法预知未来社会的实际走向。

血腥童话版本二元对立表格：

对立领域	一方面	另一方面	中介物
智力上	小红帽的愚蠢	狼的狡猾	猫

这是一个剧情最短，而且二元对立的矛盾最少的版本。在这个故事中，妈妈没有想杀死外婆，小红帽也听取了妈妈的警告，从未违背。只是狼显得太狡猾聪明，它选择了绕开小红帽行走的路，率先到达外婆家血腥的吃掉外婆，并诱使小红帽吃掉外婆的肉和血，然后再将小红帽吃掉。在这里面猎人的角色是缺失的，故事的结局就是狼吃掉外婆和小红帽。同样，狼仍然是男人的形象，狡猾而邪恶，外婆和小红帽同样代表了女性权力，狼要吃掉他们喻示的是男人的权力代替母系权力。猫的形象是一个调合物，它没有狼实力强大，

也没有小红帽那么愚蠢，它代表的应该是在两种权力交替的过程中女性心中的自我意识，但它实力太弱小了，所以根本无法在这场权力的角斗中起到任何作用，最终也没有影响故事剧情的发展。

【参考文献】

- [1] 乌尔希图·韦斯坦因. 比较文学与文学理论[M]. 辽宁人民出版社, 1987.
- [2] 乐黛云. 中西比较文学教程[M]. 高等教育出版社, 1988.
- [3] 李达三. 比较文学研究的方法论[M]. 台北: 联经出版公司, 1982.
- [4] 王先霭, 王又平. 文学批评术语词典[Z]. 上海: 上海文艺出版社, 1999.
- [5] 列维-斯特劳斯. 结构人类学[M]. 谢维扬、俞宣孟译. 上海: 上海译文出版社, 1995.
- [6] 列维-斯特劳斯. 野性的思维[M]. 李幼蒸译. 北京: 商务印书馆, 1987.
- [7] 钟敬文. 民俗学概论[M]. 上海: 上海文艺出版社, 1999.
- [8] 朱立元. 神话的奥秘: 下意识结构——列维-斯特劳斯结构主义神话学评介[J]. 批评家, 1986(23). [作者简介]高欢欢(1981-), 女, 吉林双辽人, 内蒙古大学公共管理学院2011级博士研究生, 内蒙古大学文学与新闻传播学院讲师, 研究方向为传播学;唐亚明, 男, 厦门大学新闻传播学院2014级新闻与传播专业研究生

浅谈对外汉语教材的趣味性

Brife Talk about Interests of Textbooks on Teaching Chinese as a Foreign Language

作者:方英美/

Asst.Prof.Dr. Kulsirin Aphiratvoradej

【摘要】 对外汉语教材大多缺乏趣味性,这是大家的共识。本文分析总结了汉语教材缺乏趣味性的原因,并在此基础上,就如何增强对外汉语教材的趣味性提出了几点建议和意见。

【关键词】 对外汉语 教材 趣味性

Abstract : As it's known, Most textbooks on teaching Chinese as a foreign language are short of interests. This essay analyzes and summarizes the reasons for this. What's more, it also gives some suggestions on how to make the textbooks more interesting.

Keywords : teaching Chinese as a foreign language; textbook; interestedness

对外汉语教材作为对外汉语教学的一个基本而重要的组成部分，历来受到国内外汉语学界的高度重视。

和其他教材一样，对外汉语教材的编写也主要遵循实用性、实践性、趣味性和科学性等原则。而在众多原则中，我们特别重点提出趣味性原则。这一原则要求教材设计和编写过程中要尽最大可能来增强教材的趣味性，想方设法让学习者感到教材的内容既有趣又实用，教材的形式既赏心悦目又方便实用。所谓教材的内容包括课文、词汇、语法、注释、翻译、练习等，所谓教材的形式是指教材的封面设计、体例篇幅、字体字号、插图照片、装帧用纸、印刷效果等。

语言教学，特别是在与交际活动相脱离的情况下，普遍显得内容枯燥、形式单调，很难引起学生的持久兴趣。外国学生素来就有“汉语难学”的看法，如再加上死气沉沉、缺乏幽默感的汉语教材，他们就会产生难上加难的感觉了。当然我们不可否认，现有汉语教材已有很多优点，但是目前总体上还是“严肃有余，活泼不足”。

国外的语言教材都非常注重教材内容的趣味性，内容生动活泼，语言幽默风趣。在国内虽然很多学者也一直提到应该重视趣味性，但落实到教材编写时，往往内容平淡单调，

反映的生活面很窄，内容深奥，生词太多，有时还拉长面孔进行说教。

1. 教材缺乏趣味性的原因

关于教材缺乏趣味性的原因，已有不少论述。刘颂浩在《我们的汉语教材为什么缺乏趣味性》一文中归纳出最有代表性的四种观点：方向有误、重视不够、了解不够、能力不够。其中前两者只考虑了编者的因素，后两者则把学习者的因素加了进来。

①“方向有误”：“方向有误论”的产生是由于早期受政治因素的影响，特别是“左”的思想干扰，把语言教学当成了传达政治思想的一种手段。到后来人们虽然摆脱了“左”的思潮的影响，汉语教材却又陷入了另一个误区，即所谓的“弘扬倾向”，认为对外汉语教学要弘扬中华文化。

②“重视不够”：赵金铭指出，对外汉语教材的两大致命伤是“教材内容没意思”和“词汇太多”。他随后指出：“选材是教材编写中十分重要的环节，时至今日依然未能引起人们的足够的重视。”但实际上教材的趣味性早已得到了人们的足够重视，只是努力的结果不容乐观而已。

③“了解不够”：这一理论主要强调了学生兴趣的重要性。认

为趣味性的实质是学生是不是觉得课文有趣。从理论上说,只有对学习者的兴趣点有足够的了解,并且针对这些兴趣点编写教材,才会对学习者的产生吸引力,让他们觉得教材有趣。比如我们可以增加中国社会文化、留学生日常生活、个人信息等方面的内容,此外,幽默、笑话等也是很好的题材。

④“能力不够”:“能力不够”指的是学生(特别是初级学生)的语言能力不够。因此要在词汇语法严格受限的情况下,编写出趣味盎然的课文,的确是一件非常不易的事情。

2. 如何提高教材的趣味性

要解决教材的趣味性,根本在于教材的内容必须是学生想学的或想要了解的,与培养交际能力紧密相关的。这样的教材才能真正地、长久地吸引学生,才有生命力。初级阶段主要教一些交际性强、实用性强的语言材料,并注意练习的多样化和启发性。中高级阶段则要通过语言学习介绍中国文化和中国社会,特别是青年人最关心的问题,并让他们直接参与讨论,发表自己的看法。

有人把儿童的母语教材中有趣的东西搬到对外汉语教材中,使成人教材“稚化”,把第一语言和第二语言的教学混为一谈。有人把提高趣味性理解为讲几个笑话、讲几句调皮话、讲几个幽默故事,这些内

容往往和教学内容不搭界,其结果是教师拿自己开心,学生反而没什么反应。有人以为趣味性就是大讲古代寓言、历史传说以及诗句、格言等,由于文化上的差异,再加上这些文化远离当今的中国现实、远离留学生的学习目的,学生往往难以理解,不觉有趣反觉无聊。这些现象的出现是为什么呢?道理很简单,中外在趣味性上存在着很大的差异,我们觉得可笑的东西外国人未必都能理解和欣赏。而学生们的不同国籍、不同文化背景,使得他们之间也难以在教学内容等方面具有共同的趣味性。有时我们还会误入外国人的文化禁区,这样不但没有提高趣味性,反而还会发生文化碰撞。

针对如何提高教材的趣味性,笔者具体归纳如下:

① 内容的趣味性和实用性,并且要有一定的思想深度,给学生想象的余地。例如课文的内容应当是丰富多彩、生动有趣的。好的文章能吸引学生一口气读下去,甚至达到废寝忘食的地步。最好能以贴近当代中国现实生活的内容为主,内容能满足学生的需要就会引起他们的兴趣。假如内容远离学生的实际生活,当然引不起学习兴趣。“语言材料的实用价值是教材趣味性的重要因素”。“趣味性与实用性是分不开的,越是实用的内容学生越感兴趣”。“实用性是趣味性的基础,不实用的话题,也

谈不上趣味”。此外，强调内容的思想深度，是因为学生的汉语水平虽然很低，但思维能力往往不亚于老师。缺乏思想深度的课文会使他们觉得乏味、无聊。因此要多编一些富于哲理、引人深思、有嚼头的课文。文中有些话不必说透，有些文化差异也可不加注释，为师生留下思考和讨论的余地，激发学生学习汉语的兴趣。

② 要有人物、有情节、有明确的语言环境。学生的言语活动是否正确得体，不应仅仅看是否合乎语法，还要放在一定的语境中来判定。因此，“课文中有人物、有情节、有明确的语言环境不仅是趣味性的需要，更是学生掌握言语进行交际的需要”。出自真实自然情节中的言语内容，能引发学习兴趣，增强记忆。

③ 形式的多样性。课文的形式要多样，可以有对话、叙述、短剧、议论、小说、新闻报道、散文小品等多种文体；课文题材和语言风格的多样化，如课文中适当穿插一些民间故事、历史传说，有文采、轻松幽默、令人发笑的语言等；练习和作业的形式多样化，有些教材的语言训练方式过于单调，形式也缺少变化，全书自始至终都只有替换、造句、填空、回答问题等少数几种形式。训练方式应该多样化，应该符合青少年的认知心理特点，我们要向他们提供富有启发性、益智性、挑战性和趣味性的

的训练方式和练习内容。

④ 语言的生动性。教材中的语言既要规范、简练，又要生动活泼，风趣幽默，切忌出现说教性的语言，也不宜过多地运用汉语成语和其他过于晦涩的语言。

⑤ 关注世界级的话题和普遍性的文化，同时加大中国文化的含量，多方面介绍目的语文化。课文的话题应广泛涉及伦理道德、男女平等、环境污染、贫富差距、国际局势等国际社会普遍关心的世界级话题，使学生一接触就能发生兴趣。教材应表现全人类共同的理想和愿望，共同向往的真善美的人和事。“语言教材应多考虑人们的文化通感，要让学习者在学习汉语时感到人文性，从而使汉语走向国际社会”。外国人学汉语的目的虽然因人而异，但大都希望了解中国的社会、历史、文化、风俗习惯等等，因此教材要体现中国特点，使学生在强烈的兴趣中学到语言技能。教材内容要逐步加大文化内涵，中高级阶段要通过语言学习介绍中国文化和中国社会。

⑥ 美观的设计。直观教学法是形象、有效、富于趣味性的教学法。我们的汉语教材设计应当是图文并茂、别具匠心、令人爱不释手的精美印刷品。版面设计新颖，插图有趣，改进版面形式，充分利用图片在基础汉语教材中的作用，对增强教材的趣味性是有所助益的。

需要说明的是，教材内容的趣味性并不等同于表面形式的娱乐性。有些编写者为了突出趣味性，有意地编进了很多笑话、幽默、相声、绕口令等等，其实这是对趣味性原则的肤浅理解。幽默性文章只要符合编写大纲的要求，完全可以适当选用，但从本质上看问题，教材的趣味性必须与科学性、实用性和针对性相一致。越有科学性、针对性和实用性的内容就越能吸引人，越有趣味性。我们绝不能舍本逐末，为追求表面的趣味性而牺牲更重要的原则。

结论

学习过程中的愉悦感、成功感和自信心，是外国学生学习汉语的

动力之一。应当把学习汉语的长远、潜在的需要，最终落实在调动学习者的学习兴趣上，变被动学习为主动学习，使学习的过程充满快乐和创造。

当然，我们也应清楚地看到，趣味性原则并不是孤立的，它是和对外汉语教学的其他原则紧紧地联系在一起，依附于对外汉语教学的其他原则的，特别是与实用性、交际性、针对性等原则相伴随。教材的其他方面做得不够好，就很难甚至无法做到趣味性。因此，对外汉语教材的编写在注重趣味性的同时，亦要兼顾其他相关原则，以使教材水平得以不断提高，充分满足汉语学习者的需求。

参考文献

- [1]李泉. 对外汉语教材研究. 北京: 商务印书馆, 2006. 89-92
- [2]裴维襄. 对外汉语教学的趣味性. 天津市工会管理干部学报, 2001
- [3]王强. 浅谈汉语教学中的趣味性原则. 和田师范专科学校学报, 2008
- [4]刘颂浩. 我们的汉语教材为什么缺乏趣味性. 暨南大学华文学院学报, 2005
- [5]孟国. 趣味性原则在对外汉语教学中的作用和地位. 语言教学与研究, 2005

关于对泰汉语教学的几点建议及对外文化输出辅导的几条原则 ——一台泰国中小学生汉语演讲比赛和中华文化才艺大赛观后的思考

The principles about several suggestions and foreign cultural output guidance for teaching Chinese in Thailand——Thinking of a Chinese speech contest and the Chinese culture from the primary and middle school students in Thailand

覃 觅
Qin Mi

摘要

在国际经济全球化文化多元化的大背景下，“汉语热”在泰国蓬勃发展，“汉文化”也随之风生水起。在汉语和汉文化输出的初始阶段，难免会有生涩的感觉，这就需要我们语言文化工作者在实践中不断地学习——总结——再学习。文章针对一台泰国中小学生汉语演讲与中华文化才艺大赛存在的若干问题，提出几点建议和原则：即在对泰汉语教学上，一是要认真研究汉语与所属国母语的语言系统对应规律；二是要加强“读、讲”的停顿和语调变化训练；三是在文稿写作选题范围要丰富，选材要注重“俗”与“新”相结合。在对外汉文化输出辅导上，要注意讲究“形神兼备”、“错落分布”、“适龄适度”等三个原则。

关键词：泰汉语教学；中国文化；教学建议；原则

Abstract

The background of international economic globalization and cultural diversification, Chinese learning is becoming more and more popular, the neighboring Thailand is no exception, “Chinese culture” is also popular. In the initial stage of Chinese and Chinese culture output, will inevitably be obstructed, and this requires us to language and cultural workers in the practice of continuous study – summary –study, This paper aiming at the existing problems of a primary and middle school students of Thailand Mandarin and Chinese culture contest, puts forward several suggestions and principles in teaching Chinese in Thailand, first is to study Chinese and the country of the native language system corresponding rules; second is to strengthen the “read, speak” pauses and intonation training; The third one is the writing background in the manuscripts to be rich, selection should pay attention to “vulgar” and “new” combination. In the Chinese cultural output counselling, pay attention to “vivid”, “random” and “age appropriate” three principles.

Keyword: Teaching Chinese in Thailand ; The Chinese culture ; suggestions ; Principles

有幸参加了清莱皇家大学国际实习 (international internship Program) 项目的“汉语演讲比赛和中国文化才艺”大赛的评委。实习的对象是云南楚雄师范学院的学生，“汉语演讲比赛和中国文化才艺”大赛是他们实习成果汇报的一种形式。这一次汇演，可以说是他们汉语教学工作及中华文化推广的一个总结。通过这次文化展演比赛，我们从中可以感受到汉语在泰国的推行的基本概貌，也体味到泰国人民对汉语、汉文化学习的心态与热情。下面我谈谈自己的几点感受：

一、成功的体味

1. “汉语之花”绽放于泰国大地

参加这次活动的有泰国清莱府辖区内的18所中小学，参赛师生达400多人，其中参加汉语演讲比赛的28人，其中小学选手17名，中学选手12名。另有400多学生参加了中华才艺18个节目的汇演。这些参赛选手，基本上都能比较流利地运用汉语进行演讲和报幕。在演讲的内容中，透露出他们对汉语的热爱，对学好汉语的愿望，以及对留学中国的期待和向往。有位小学生选手《我的梦想》的演讲中，表达了他的愿望。“我的愿望是当一名汉语老师，我要努力学好汉语，以后我要到中国去留学”。另一名选手在她《假如我是一名导游》的演讲中，立志学好

汉语，以便能更好地为中国游客服务，让更多中国游客在泰国得到最好的服务。更让我们感动的是一名小学二年级选手，年龄才8岁。按抽签顺序他应是第二个出场，但是由于自己没有准备好，将他安排最后一个登台。在舞台上，他双手捧着讲稿，用带有生涩而又腼腆的声音，读完了全部内容。我想，这孩子，应该是才学汉语不久，或许也是第一次登上舞台，我想第一次亮相就敢于面对如此盛大而隆重的舞台，并念完讲稿，已经难能可贵了。我为他这样的努力感到由衷的敬佩！

2. “中华文化元素”受宠于泰国民众

中华文化才艺参演比赛，在一片热烈和喜庆的氛围中进行。从整个会场的布置到选手们的着装打扮，无不体现中华元素的存在：会场四周全然是“中国红”的色调，挂满红灯笼、中国结，舞台背景也是大红色的幕布，灯光色彩也是红黄相间映射；选手们身穿红旗袍、白丝暗花唐装、土灰色汉服、淡蓝花仙子裙袂等；他们演唱《明月几时有》、《月亮代表我的心》歌曲，他们展示《太极拳》，他们表演《荷塘月色》、《茉莉花》、《远方的姑娘嫁给我吧》、《月满西楼》等舞蹈，演绎《白雪公主》话剧……这些表演，其中还体现我国少数民族风情和特色地域文化的味道。如云南彝族舞蹈《采花

姑娘》、西北风味的舞蹈《辣妹子》。所有这些氛围，让我根本感受不到这是在异域的土地，而是置身在国内的特定文化场所。

3. “中国文化使者”受誉于泰国广大师生

这次比赛，可以说是中国留学生的实习汇演，也可以说他们是“中国文化使者”展现。这些中华元素，是他们在异域用辛勤的汗水浇灌出的绚烂花朵，是他们用聪颖的智慧剪辑出的华彩乐章，是他们用青春的热情培育出的深厚友谊。我们从参赛选手的文辞中，抒怀了他们对我们这些老师的爱戴与敬重，从我们年轻老师的笑脸中，感受到他们在异域教授后获得的喜悦，体味到他们见到泰国学生在舞台上演绎“中华元素”的骄傲。不仅是学生，还有实习学校的老师、领导，在学习学校的老师和领导，都给他们以不尽的爱护和关怀、无私的帮助和教诲。这一切，是一种荣誉，但更是一份情意绵绵的情怀，跨越过度的情怀。我们的学生说，学习、实习结束了，就要回国了，但是他们毕业后，还是要找机会回到这个让他们充满浓情的地方。

二、汉语教学与文化辅导跟进思考

我们的实习生实习结束了，

他们所在学校的教育教学工作还在继续，接下来还会有另一批留学生继续这份工作。透过这个舞台，我们感受到成功的背后，也还隐藏着诸多值得探讨的课题。

（一）对泰汉语教学的问题

汉语教学，是一个永恒的话题。不仅在国内的语文教学，还是在全世界的汉语教学，都会随着时代的发展而与时俱进的跟进。在此，不想做专题深入的探讨，只想就实习汇演存在的一些问题进行交流。通过这些中小学生的演讲，从参赛选手的展现出的汉语情况来看，我们还是发现一些值得我们老师注意的问题。

1. 提高泰国学生母语与汉语语音系统的偏误识别。

从29个学生的演讲中，我们发现一个共同的规律，那就是他们普遍没有注意汉语语音的标准度。提出这个问题，并不是对老师和学生的苛刻，而是我们从他们的语音表现中，并没有感受到他们对汉语语音的“专注度”，而是一种随意的感知流泻。学习一种新语言，对语音的刻意纠正与任其按照母语情景随意流泻泛滥，作为关注语言的人来说，是不轻易间可以体味出来的。我们汉语老师，务必熟悉汉语的语音系统，同时也得熟悉泰语的语音系统，在第二语言习得与教学中，必须探寻两种语音的对应

规律和偏误情况。汉语与泰语声母系统相比，声母有以下差异：

(1) 中辅音（声母）字母

泰语字母	ก	จ	ค ฅ	ต ฏ	บ	ป	อ
国际音标	/k/	/c/	/d/	/t/	/b/	/p/	/ʔ/
汉语拼音	g			d		b	

(2) 高辅音（声母）字母

泰语字母	ข	ฃ	ถ ฐ	ผ	ฝ	ส ศ ษ	ห
国际音标	/kh/	/ch/	/th/	/ph/	/f/	/s/	/h/
汉语拼音	k		t	p	f	s	h

(3) 低辅音（声母）字母（1）

泰语字母	ก ฃ	ช ฅ	ท ฑ ฒ ฒ	พ ภ	ฟ	ซ	ฮ
国际音标	/kh/	/ch/	/th/	/ph/	/f/	/s/	/h/
汉语拼音	k		t	p	f	s	h

(4) 低辅音（声母）字母（2）

泰语字母	ง	น ฌ	ม	ย ญ	ร	ล ฬ	ว
国际音标	/ŋ/	/n/	/m/	/j/	/r/	/l/	/w/
汉语拼音		n	m	(y)		l	(w)

从以上汉泰辅音数量和辅音类型比较上看,汉语普通话中全是单辅音,没有复辅音。汉语有22个辅音,泰语则有32个辅音。汉语共有22个辅音,其中21个可充当声母,还有ng[ŋ]不能做声母只能做韵尾的辅音。泰语的辅音分中、高、低三组,这三组辅音与元音相拼时,在不同的情况下有不同的声调规则。泰语有辅音字母44个,由于部分字母发音相同,实际上泰语辅音音位只有32个,有21个单辅音,共有9个浊音:[b]、[d]、[m]、[ŋ]、[l]、[v]、[j]、[r];12个清音:[p]、[p^h]、[t]、[t^h]、[t^h]、[c^h]、[k]、[k^h]、[f]、[s]、[h]。除单辅音外,泰语中还有11个复辅音:[p^l]、[p^hl]、[pr]、[p^hr]、[tr]、[k^l]、[k^hl]、[kr]、[k^hr]、[kw]、[k^hw]。泰语复辅音,发音时由第一个辅音很快地滑移到第二个辅音,中间没有间隔。复辅音前一个辅音都是清塞音,后一个辅音不是[r]、[l]就是[v]。另外,泰语还有[m]、[n]、[ŋ]、[p]、[t]、[k]6个尾辅音。

从发音部位来看,汉语有舌尖前音(z [ts]、c [ts^h]、s [s])、舌尖后音(zh [tʂ]、ch [tʂ^h]、sh [ʂ]、r [ʒ])、舌面音(j [tɕ]、q [tɕ^h]、x [ç])和舌根清擦音(h [x])而泰语中没有这些音,只有舌尖中音สศษ [s]、舌尖中音จ [c]、ฉ [ch]和声门清擦音ห [h]。泰语中有喉音อ

[ʔ]、浊舌尖齿根音ดฎ [d]、浊唇音บ [b];汉语中没有这些音。

从发音方法上看,汉语辅音声母中清辅音占优势,浊辅音较少,22个辅音中只有m [m]、n [n]、l [l]、r [ʒ]4个;而泰语中浊辅音声母较多,占整个单辅音中数量的一半以上。汉语的三对塞音和三对塞擦音都是清音,只能以送气与不送气为特征相互对立,起区别意义的作用。泰语有清/浊辅音,浊辅音声母较多,有4对浊辅音声母。此外,泰语的送气辅音没有汉语的送气辅音气流强,因此而造成语音的差异。

韵母和声调的差异在此不赘述。

2. 加强“读、讲”的停顿和语调变化训练

我想,这些参选选手,在上台比赛之前,我们的老师是经过精心指导的。但是,选手们在台上的表演可谓千篇一律:那就是通篇背下,期间基本没有任何的停顿,没有语气的转换。从书面表达形式来看,泰文是没有句号的表达,通篇一气呵成,在诵读的过程中,是根据意群节奏来寻找音部的停顿和变化,这跟汉语的文言文是一致的。在我们还不熟悉泰语的时候,是不知道该在什么地方停顿的,同样道理,泰国学生在还没有熟悉汉语的情况下,也是不

知道该在哪里断句。这就需要我们老师的指导。我们暂且不想对选手们提出太高的要求，但是，不管是“读”，还是“说”，再到“讲”，语句都是需要停顿和换气的，即便是背诵，也是如此，到该停顿的时候还是要停的，至于停多久，那是选手对语言的理解和根据他们表达的需要而定。可是，29名选手为什么出现如此一辙的“一气呵成”，我想这跟我们老师的指导不无关系。

3. 文稿写作选题范围要丰富，选材要注重“俗、新”并重。

这次汇演，不论是汉语演讲还是才艺表演，不管从形式上看还是从内容的选择来看，都比较单调。出现这种单调的局面，责任不在选手，主要在我们的指导老师。经过对节目的梳理，我们发现，内容的千篇一律。小学生组的17篇汉语演讲题目，其中5人讲是《我的家庭》，7人讲《我的学校》，2人讲《我的爱好》，2人讲《我的梦想》，1人讲《那件事》；中学生组，12名选手，他们的题目，有3人讲《假如我是一名老师》，2人讲《假如我是一名医生》，还有就是《假如我是一只小鸟》、《假如我是一名导游》、《假如我是一朵雪花》、《假如我是一名画家》、《假如我是一只海鸥》、《假如我是一滴水》、《假如我是一名小偷》。通过这些题目，我们不乏看到，表达上的“

模式化”，缺乏变化；另外，内容的选择也比较单调，不是歌颂老师、就是赞美医生的，即便其他的题目，也很难逃出是以对老师、医生、父母的歌颂；表述方式上，也是我们传统的认知范畴。如把老师比喻成蜡烛、园丁、工程师……歌颂老师的辛勤耕耘、无私奉献、照亮了别人燃烧了自己……这一切，都是我们传统惯性的认知模式，没有新意，缺乏创造，也不符合所在国的认识习惯。恰恰相反，象《假如我是一只小鸟》、《假如我是一朵雪花》、《假如我是一滴水》这样的选题脱颖而出，获得了比赛的奖项。另外，从题目中，我们还发现有歧义或误导的倾向，如《假如我是一名小偷》。“小偷”本身就是负面的形象，受到社会的憎恨和唾骂，以这样的标题想“出奇制胜”夺得评委和观众的青睐。但是，这样的“奇”并非获得正能量的效应。其实选手要表达的是，假如他是一名“小偷”，他要偷走小朋友的心。其实就是假如他是一名老师，如何去赢取小朋友的心灵罢了。

（二）对文化艺术的指导问题

文化艺术素养，应是人文素养的范畴。我们在汉语教学的过程中，无形之中会对异域学生进行中华文化的传授。一名老师的文化素养，会一直贯穿着他的日常教学过程，也是他们获取自信和尊敬的重

要元素。一个老师在异域的表现，往往不代表他（她）一个个体，而是代表其国家这一代人整体的文化素质和人文品味。因此，一个外籍教师，他对本民族的文化气质和文化精神的领会，至关重要。只有民族特色的文化，才是富有生命力的文化，也只有民独具族特色的文化才是超越国界的艺术。因此，我们在文化输出指导下，要注意几个原则：

1. 要注意文化艺术表现的“形神兼备”性原则。

何谓“形神兼备”？“形”，可以理解为形式、方式或形态等，就是文化展现的样式。“神”就是内涵、意蕴、精神，也就是一种身心对文化艺术的感悟和体验。我们老师在进行文化输出和指导的时候，务必注意“形”与“神”的结合，先“形”而后“神”。先给外国学生一种形象的感受、形态的展示、形式的铺陈、方式的表达，在他们基本理解“形”之后，重在“神”的感悟和体验。这才是考量我们一名对外文化艺术传授工作者的技术指标。比如，这次中华文化艺术比赛，唱歌的两名选手，他们站在舞台上，脚步始终没有移动，只是身体机械地轻微晃动，低着头，没有微笑，眼光没有形成与观众交流，也没有相应的肢体语言辅助表达。舞蹈的表演亦是如此，演员们的面部表情非常僵硬，肢体动作也很机械。该柔和的时候柔和

不起来，该泼辣刚劲的时候，力度展示不出来，没有根据舞曲节奏的变化来表现动作的感觉。我想，之所以出现这样的情状，除了孩子们初次登台的紧张之外，更重要的原因在于他们对这些曲目背后文化的内涵缺乏认识，也就是说缺乏对“神”的领会。老师们在指导学生表演的时候，没有跟他们讲解这些曲目背后的文化内涵和文化背景。或许说，是不是我们老师本身就缺乏这些这方面的文化艺术素养，或是缺乏指导艺术展演的技术和经验？

2. 要注意艺术表现形式的“错落分布”性原则。

艺术的天敌是什么？艺术的天敌就是雷同与重复。艺术讲究性情的表现，讲究心神相通、形神相容、刚柔相合、音声相调。因此我们在策划一个文化展演活动的时候，一定要把握艺术整体表现的“错落分布”。比如，节目品类要尽量丰富，样式力求多元。诚如，在这次才艺表演的形式上看，内容和形式也不乏单调。18个节目，按照艺术种类分，也就三类：舞蹈类、演唱类、话剧。其中，歌舞1项，独唱2曲，话剧1幕，其余的全是舞蹈。

3. 要注意内容选择的“适龄适度”性原则。

适龄，就是文化艺术反映的主体内容要跟表演者的年龄、身份相符相称；所谓适度，就是艺术表达信息的度和量要在对象的认知范围内，不能背离或超出认知对象的认知心理和认知能力。比如，此次表演的18个曲目，大多数所表达的内容与中小学生的身份不符，这些曲目的文化内容，所承载信息的量和读远远超出中小学生的认知范围。如歌舞《月亮代表我的心》、话剧《白雪公主》、舞蹈《远方的姑娘嫁给我吧》，这些反映的都是青年男女的美好爱情故事，孩子们在台上是“孩子干大人的活”，显得极其不相称。舞蹈《茉莉花》、《月满西楼》、《荷塘月色》、独唱《明月几时有》等，其文化内涵过于深重，孩子难以真正理解。在没有理解的同时，又怎么能实现前面的“形神兼备”性原则呢？而那些适龄的主题内容，如孙悟空、哪吒、猴

子、兔子等人物和动物都没有展现。因此，我们的老师在选择编排曲目的时候，务必要深思熟虑。

三、结语

在当今经济全球化和文化多元化共融的大背景下，在异国他乡能感受到友邦的童孩投入这样的热情，奉献了一场极具中华文化特色的表演，着实令我感到欣慰。但是，我们又通过对展演的总结，探寻一条更行之有效的办法，用以指导我们今后的工作，使得我们的工作更具有开创性。因此针对此次中华文化艺术活动，我们提出了两个方面指导的意见，供我们的留学生参考。对泰汉语教学上，一是要认真研究汉语与所属国母语的语言系统对应规律；二是要加强“读、讲”的停顿和语调变化训练；三是在文稿写作选题范围要丰富，选材要注重“俗”与“新”相结合。在对外汉文化辅导上，要注意讲究“形神兼备”、“错落分布”、“适龄适度”等三个原则。

参考文献:

1. 许艳艳. 泰国人学汉语的语音难点及教学策略. 广西师范学院学报[J], 2009 (7)
2. 邓丽娜、厉芹. 泰语与汉语的同异性与对泰汉语教学. 成都大学学报[J], 2008 (4)

3. 泰语入门拼音字母总表:

<http://wenku.baidu.com/view/e9e2ae0fbalaa8114431d93e.html>

Fa Nuea Journal

FACULTY OF HUMANITIES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
Faculty of Humanities Chiang Rai Rajabhat University

80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านคู อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย 57100
โทรศัพท์ 0 5377 6013 ต่อ 1210 โทรสาร 0 5377 6025

